www.turkulife.com.tr | Yıl:2 | Sayı:19 | Eylül 2018 | 15 TL

TÜRKÜ life

NEŞET ERTAŞ

YÜZYIL OZANLARI
YUNUS EMRE

KÜLTÜR
TAHTACILAR

HALK OYUNLARI
ŞANLIURFA SIRA GECESİ

MAHALLİ SANATÇI
ÇEKİÇ ALİ

USTA EL
OKTAY DURSUN

ISSN 2564-6559

TÜRKÜ life

Yayının Adı: TÜRKÜ LIFE
Yıl: 2 • **Sayı:** 19 • EYLÜL 2018
ISSN: 2564-6559

İmtiyaz Sahibi ve Yönetim Kurulu Başkanı
Ankara Post Medya A.Ş. adına
Mehmet Yılmaz

Genel Yayın Yönetmeni
Hakan Kalyoncuoğlu

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Mehmet Yılmaz

Yayın Kurulu
Mehmet Yılmaz
Hakan Kalyoncuoğlu
Serdar Demirhan
Abdullah Gündüz
Hazal Yılmaz
Çiğdem Kaya
Hakan Özkerim

Editör
Metin Ertunç

Reklam ve Finans Koordinatörü
Özgür Kaya

Yönetim Yeri
Kırkkonaklar Mahallesi
316. Cadde No:25/B Çankaya/Ankara
Telefon: +90 312 496 06 08
E-posta: bilgi@turkulife.com.tr

Grafik Tasarım
MedyaTime • Kasım Halis
www.medyatime.gen.tr
Telefon: +90 312 219 45 90

Baskı
Elma Teknik Basım Matbaacılık Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sitesi
1516/1 Sokak No: 35 Yenimahalle/Ankara
Telefon: +90 312 229 92 65

Baskı Tarihi
01 EYLÜL 2018

Yayın Türü
Yaygın Süreli

Dergimiz Basın Ahlak ilkelerine uyar. Yayınlanan yazı ve fotoğraflar izin alınmadan kullanılamaz. Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarlarına, ilanların yükümlülüğü ilan sahibine aittir.

AYIN KONUSU

04

AKTÜEL

10

KÜLTÜR

14 TAHTACILAR

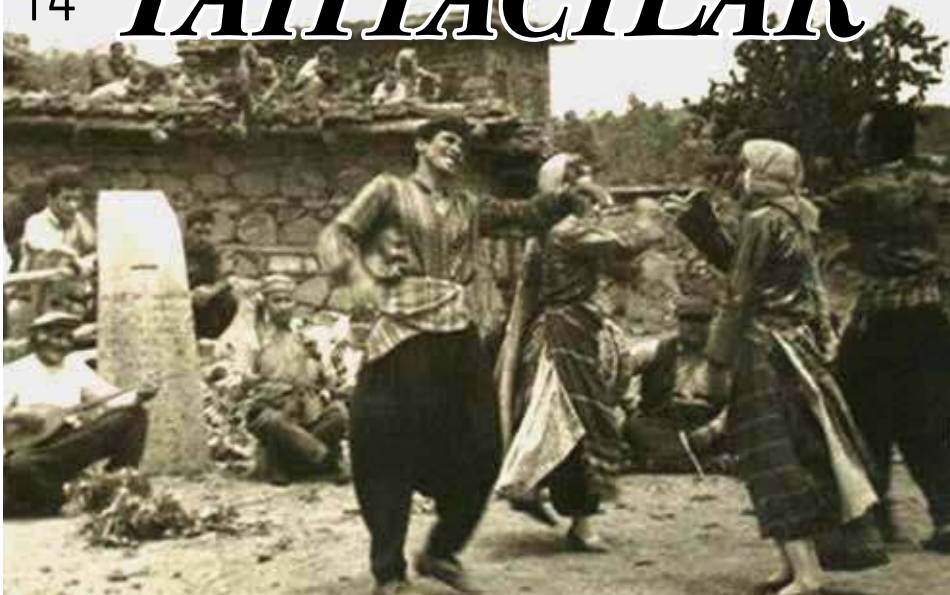

içindekiler

HALK OYUNLARI 18

Muhabbet ve musikinin harmanı
"ŞANLIURFA SIRA GECESİ"

MÜZİSYEN 36

Oğuzhan Açıkgöz ile
BAĞLAMA ÖĞRENMEK HAYAL DEĞİL!

YÜZYIL OZANLARI 22

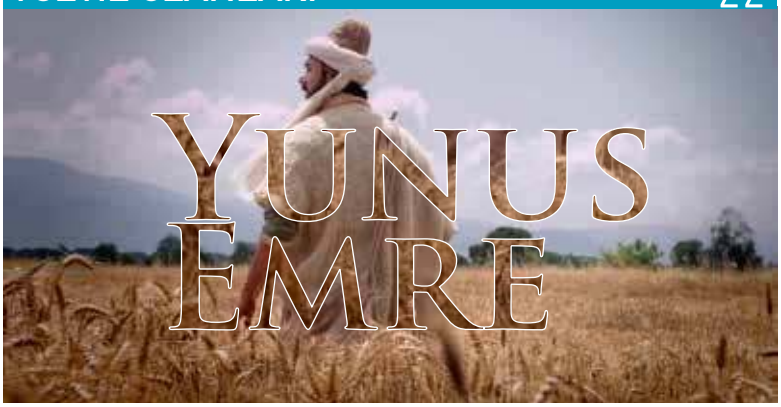

YUNUS EMRE

HABER 40

TÜRKÜ LİFE
TRT Türkü Radyo'nun konuğu oldu

28 ETKİNLİK

Geçmişin köy odalarından, günümüzün müzik köylerine

USTA EL 48

Zurnaya hayat veren el
Oktay Dursun

MAHALLİ SANATÇI

32

Bağlamanın Pehlivanı
Çekiç Ali

KÖŞE YAZISI

40 BAĞLAMA AİLESİNİN TARİHİ GELİŞİMİ

Kutay Öztürk

İhsan Öztürk

TÜRKÜ HİKAYESİ 31
MÜZİK ALETİ 54
YENİ ALBÜMLER 56
TÜRKÜ ANTROPOLOJİSİ 58

Neşe, dert, aşk yazılır
NEŞET ERTAŞ
DİYE OKUNUR!

Bazı insanlar vardır, öldüğüne inanamazsınız. İşte 'Bozkırın Tezenesi' Neşet Ertaş böyledir. 'Kendi ettiği, kendi bulduğu', 'Cahil olup, dünyanın rengine gandığı' 74 yıllık ömründen geriye, kendisinin bile sayısını hatırlayamadığı yüzlerce albüm, plak ve eser bıraktı. 1938 yılında Çiçekdağı'na bağlı gırtıllar (eski adıyla abdallar) köyünde başlayan yaşamını, yine kendi ağzından aşağıdaki dörtlükte özetledi:

"bin dokuz yüz otuz sekiz cihana
kırtıllar köyünde geldin dediler
babama muharrem, anama döne
dediysen atayı bildin dediler"

Yedi kardeşi olan Neşet Ertaş ailesinin ikinci çocuğuydu. 5-6 yaşlarında bağlama ve keman çalmaya başladı. Bir röportajında sorulan 'Bağlama çalmaya ne zaman başladınız?' sorusuna cevabı, "Ben dünyaya geldiğimde sazı göbeğime koymuşlar", oldu.

İnsanı sevdi, "İnsanı seven insan, Hakk'ı sever" dedi ama sorsan, bu dünyada en çok babasını severdi.

Babası Muharrem Ertaş ile birlikte gittikleri düğünlerde, babasına kemanla eşlik etti. Geçimlerini düğünlerde aldıkları paralardan temin ediyorlardı. Babasıyla birlikte 8 yıl Kırşehir, Nevşehir, Niğde, Kırıkkale, Keskin, Yerköy, Kayseri, Yozgat ve köylerini gezerek bu işi sürdürdü. Büyük Usta, bu işlerle uğraşmaktan okula da gidemedi.

14 yaşında çalışmak için İstanbul'a gitti. İş bulması kolay olmadı. Karın tokluğuna çalışacağı bir işe dahi razıydı. Bir gün, Şençalar Plak'ın kapısını çaldı. Şirketin sahibi Kadri Şençalar, Neşet Ertaş'ı dinledi ve çok beğendi. İlk plağı, "Neden Garip Garip Ötersin Bülbül" 1957 yılında Şençalar Plak tarafından piyasaya çıkarıldı. Neşet Ertaş bu sırada Beyoğlu'nda bir gazinoda sahne alıyordu. Yıllar sonra bir röportajında, "size yardım eli uzatan kimdi?" sorusuna usta ozan, bir vefa örneği olarak şu cevabı verdi: "Kadri Şençalar".

2 yıl İstanbul'da çalıştı. Daha sonra Ankara'ya geldi. Sahne hayatını burada devam ettirdi. Ankara'da çalıştığı gazinoda Leyla isminde bir kızla tanıştı ve kısa bir süre sonra evlendi. Leyla yüzünden babası Muharrem Ertaş ile bir dönem dargın kaldı. Neşet Ertaş'ın bu evlilikten iki kız, bir erkek çocuğu oldu. Ancak evliliğinde mutluluğu yakalayamadı. Askere gitti. 1962'de İzmir Narlıdere'de askerliğini tamamladı. Askerlik dönüşünde Leyla ile süren 7 yıllık evliliğini bitirdi.

Beste ve plaklarıyla çok meşhur olmuştu. Her yerde aranan bir sanatçıydı artık. Özellikle Orta Anadolu düğünlerinin değişmez ve vazgeçilmez sanatçısı oldu. Neşet Ertaş, bu düğünlerdeki içkili sofraların da baş konuğu olmuş, bu nedenle alkolün dozunu da artırmış, dolayısıyla sıhhati de bozulmaya başlamıştı. 1978 yılında parmakları felç oldu. Müzisyenlikten başka mesleği de olmadığı için işsiz ve parasız kaldı. Yaşamı perişan bir haldeydi, tedavi olacak parayı dahi bulamadı. Çareyi 1979'da Almanya'da bulunan kardeşinin yanına gitmekte buldu. Tedavisini de orada yaptırdı. Eşinin yanında olan 3 çocuğunu da daha sonra yanına aldırdı. Mesleğine de Almanya'da tekrar başladı. Türklerin bulunduğu yerlerde, gazino ve düğün salonlarında çalıp söylemeye başladı.

BESTE VE PLAKLARIYLA ÇOK MEŞHUR OLMUŞTU. HER YERDE ARANAN BİR SANATÇIYDI ARTIK. ÖZELLİKLE ORTA ANADOLU DÜĞÜNLERİNİN DEĞİŞMEZ VE VAZGEÇİLMEZ SANATÇISI OLDU.

YAZMAN GURBAN OLUYUM, SEVDA SIRRINAN OLUR...

Bir röportajında ilk aşık olduğu kadının ismi sorulunca ağzından kaçıran Büyük Usta, pişman olarak ***"yazman gurban oluyum, sevda sırrınan olur..."*** diye mahcubiyetini dile getirdi.

Kaset ve sahne çalışmalarına Almanya'da devam eden sanatçı, kendisi okula gidemediğinden dolayı çocuklarının okumaları için elinden geleni yaptı. Bir oğlu, iki kızı olan sanatçı, oğlunu hem üniversitede okutuyor hem de iyi bir müzisyen olarak yetiştiriyordu. Evli olan kızı da eşiyle birlikte üniversitede öğrenim görmekteydi.

Dedik ya, "en çok babasını severdi"; sayısız röportajlarından birinde onu şöyle anlattı:

Bağlama çalmaya kaç yaşında başladığını sorduklarında; "Ben dünyaya geldiğimde sazı göbeğime koymuşlar" derdi.

"Babam Kırşehir'den çıkmış, Keskin'e gelmiş, anamla evlenmiş. Çiçekdağı'nın Gırtıllar eski adıyla Abdallar köyü denilen 20 haneli küçük bir köye gelip yerleşmiş. Ben o Gırtıllar köyünde dünyaya gelmişim.

Babam sazıynan sesiynen tanınmış, engin gönül, hoş görüsüynen sevilen bir sanatçıydı. Saz çalmasını Yusuf Usta'dan öğrenmiş. Geçinmemizi sazıyla temin ederdi. Anamı Keskin'den almış, kendisi Kırşehir'li olmasına rağmen uzun yıllar Keskin'de kalmış, Hacı Taşan'ı yetiştirmiş. Kırıkkale ve Yozgat'ın köylerini, İç Anadolu'nun birçok köylerini sazı omzunda gezmiş, her yerde türküler avazlar bırakmış, 5-6 yaşımda babam beni yanına aldı. Gittiği yerlere beni de götürürdü. Birlikte 8 yıl Yozgat, Kayseri, Niğde, Nevşehir, Kırıkkale, Keskin ve Yerköy'ü köyleriyle beraber gezip düğün çalardık. Geçimimizde verilen bahşişlerden olurdu. En sonunda Kırşehir'e gelmiş 1980'de mi, 1981'de mi rahmete kavuşmuş oldu."

DOĞDUĞUMDA SAZI GÖBEĞİME KOYMUŞLAR

Bağlama çalmaya kaç yaşında başladığını sorduklarında; "Ben dünyaya geldiğimde sazı göbeğime koymuşlar" derdi. Bağlamayı öğrenmesinde babasının çok etkisi ve emeği olduğunu söylerdi. Bayram Aracı, A. Gazi Ayhan, Refik Başaran gibi bağlama ustalarını da çok beğenerek dinlediğini de sıklıkla ifade ederdi.

Bağlamalarını, oyma tekne yapan ustalara yaptırmayı tercih ederdi. Usta ozan, bağlamalarına 7 tel takıp, kendi sesine göre akort yapardı. Bu nedenledir ki, Ertaş'ın bağlamasından duyduğumuz bazı sesleri, başka bağlamaları dinlediğimizde duyamayız. Büyük Usta bunun nedenini, "bağlamasındaki perde ayarlarını kendisinin yapmasından kaynaklanan bir farklılık" olarak açıklıyordu.

Bestelerini, söz ve müziği aynı anda düşünerek yaptığını, şimdiye kadar kaç bestesi ve kaseti olduğunu hatırlayamadığını söyleyen Ertaş, kendi eserlerini en iyi icra eden sanatçıların ise Gülşen Kutlu, Nezahat Bayram, Neriman Altındağ Tüfekçi olduğunu belirtmiştir.

"İnsanı seven insan, Hakk'ı sever, bizde o Hakk'ın aşığıyız."

Büyük Usta, önceki bestelerinin çoğunda sevgiliye duyulan aşk ve özlem konularını işlerken, son kasetlerindeki (Nerde ne arıyorsun, Yolcu, Şirin Kırşehir, Benim Yurdum, Aldın Aklım Bir Bakışta) bestelerinde ise insanlara Allah aşkı, insan hakkı ve sevgisi, ana ve babaya duyulan özlem, ilim ve cehalet, memleket hasreti, ölüm gibi mesajlar verdi. Bunun nedenini ise şöyle açıkladı:

"Âşık Veysel'in dediği gibi 'benim sadık yârim gara topraktır'. Gözünen görülen, elinen tutulan, yediğimiz içtiğimiz, canımız topraktır. Bu toprağın en güzeli insandır, insanların en güzeli de anamız ve yârimizdir. İnsanı seven insan, Hakk'ı sever, bizde o Hakk'ın aşığıyız. Şüphesiz ki ölmez, yitmez, yemez, içmez, solmaz bir tek Allah' tır. Allah hepimizi eşit yaratmış. Haksızlık, cana kıyma, düşük görme olmasın. Allah'tan geldik Allah'a gideceğiz. Cehalete hatırlatabildimse mutluyum."

HEPİMİZ HALKIN SANATÇISIYIZ

"Türkiye'de konserler vermeniz için teklifler yapılıyordur. Bu teklifleri nasıl karşılıyorsunuz?" diye sorulduğunda şöyle cevap verdi:

"Teklifleri kabul etmiyorum. Çünkü kırk yıl o garip vatandaşlarımın ekmeğini yedim. Tekrar konser verip onların cebindeki ekmek paralarını alamam. Ama onlara televizyondan bedava konser veririm."

Bozlakları feryat ve ağıt olarak değerlendiren Usta Ozana Süleyman Demirel zamanında Devlet Sanatçısı unvanı verildi. Ancak o, "hepimiz halkın sanatçısıyız" diyerek bu ödülü kabul etmedi. Yine kendisine layık görülen Devlet Nişanını ise daha evvel yaşamış ozanlar adına kabul etti. UNESCO'nun 'Yaşayan İnsan Hazinesi' listesine girdi.

Bozkırın Tezenesi, askerlik yaptığı İzmir'de, tedavi gördüğü hastanede 24 Eylül 2012 tarihinde vefat etti. Büyük ozanın cenazesi, vasiyeti üzerine Babası, Ustası, En Sevdiği Muharrem Ertaş'ın yanına defnedildi. Saygı ve minnetle anıyoruz.

"garibim babamdı muharrem usta
bilirim aşıktı sevdiği dosta
'sazımın emaneti...' diyen en son nefeste
sazın ulusunu neyledin dünya"

Duy Prodüksiyon Müzik Yapım

"Müziğin içerisinde ama ayrı dallardaki tecrübelerimizi birleştirdik; sizin için profesyonel çözümler üretiyoruz. "

www.duymuzik.com

İnönü Mah. 1706 Sokak No: 24 Batıkent / Ankara
Tel: 0 312 250 69 16 Fax: 0 0312 250 69 15

Bağlama Virtüözünden

Müzik Kampı

Dünyanın en iyi bağlama virtüözlerinden biri olan İsmail Tunçbilek, kendi adını taşıyan bağlama kampı ve müzik festivali ile müzikseverlere, müzik ve tatil keyfini bir arada yaşatmaya hazırlanıyor.

Dünyanın en iyi bağlama virtüözlerinden biri olarak kabul edilen İsmail Tunçbilek, uzun zamandır aklında olan bir projeyi bugünlerde kendi adıyla hayata geçirmeye hazırlanıyor. Tunçbilek, 10-14 Eylül 2018 tarihleri arasında Andriake Kekova Camping'de gerçekleştirecekleri Tunçbilek Bağlama Kampı ve Müzik Festivali ile müzikseverlere hem doğayla iç içe bir tatil hem de müzik keyfi yaşatmayı amaçlıyor.

Türkü Life, festival öncesinde, İsmail Tunçbilek'le konuştu. Tunçbilek; bu yıl ilkini düzenledikleri festivali, her yıl tekrarlamayı ve geleneksel hale getirmek istediklerini söyledi. Bu projenin uzun zamandır aklında olduğunu ancak hayata geçmesi için gerekli koşulların oluşmasını beklediğini ifade eden sanatçı, Türkü Life'a özel yaptığı açıklamada festivalle ilgili şu bilgileri paylaştı:

"Projemin hayata geçmesi için bazı şartların ve işbirliklerinin oluşması gerektiğinin farkındaydım. Bu amaçla, Antalya Demre'de yaşayan Deniz Ticaret Odası Meclis Üyesi Hayrettin Özkan, Andriake Kekova Camping Müdürü Barış Yüksel ve Demre'de Müzik Öğretmenliği yapan Fatih Evsen ile bir araya geldik. Projeyi gerçekleştirme konusunda hem fikir olunca, ilk adım da kendiliğinden geldi."

MÜZİKTEKİ BİRİKİMİMİZİ AKTARMAK İSTİYORUZ

"Festivalin birkaç amacı var. Biz en başta, bu işte bir birliktelik oluşturmak istiyoruz. Bu nedenle festivalimize müziğe meraklı, meslek erbabı ya da hobi olarak ilgilenen herkes katılabilir. Ayrıca

sadece bağlama değil, diğer enstrümanları çalan arkadaşları da bekliyoruz. Çünkü buradaki bir diğer amacımız; katılımcılarımıza bir nebze de olsa müzikteki birikim ve tecrübelerimizi aktarmaktır." Bağlama bizim en geleneksel enstrümanımız, bu enstrümanın yöresel icrası dışında dünya müzikleri ile uyum sağlayacağını yaptığımız çalışmalarla göstermeye çalıştık. Taksim Trio ile verdiğimiz yurtdışı konserlerimizde çok güzel dönütler aldık. Bunun yanında Ömer hayrat, Zakir Hüseyin, John Mclaughlin, Paco de Lucia, Mı-

BAĞLAMA BİZİM EN GELENEKSEL ENSTRÜMANIMIZ, BU ENSTRÜMANIN YÖRESEL İCRASI DIŞINDA DÜNYA MÜZİKLERİ İLE UYUM SAĞLAYACAĞINI YAPTIĞIMIZ ÇALIŞMALARLA GÖSTERMEYE ÇALIŞTIK. TAKSİM TRİO İLE VERDİĞİMİZ YURTDIŞI KONSERLERİMİZDE ÇOK GÜZEL DÖNÜTLER ALDIK.

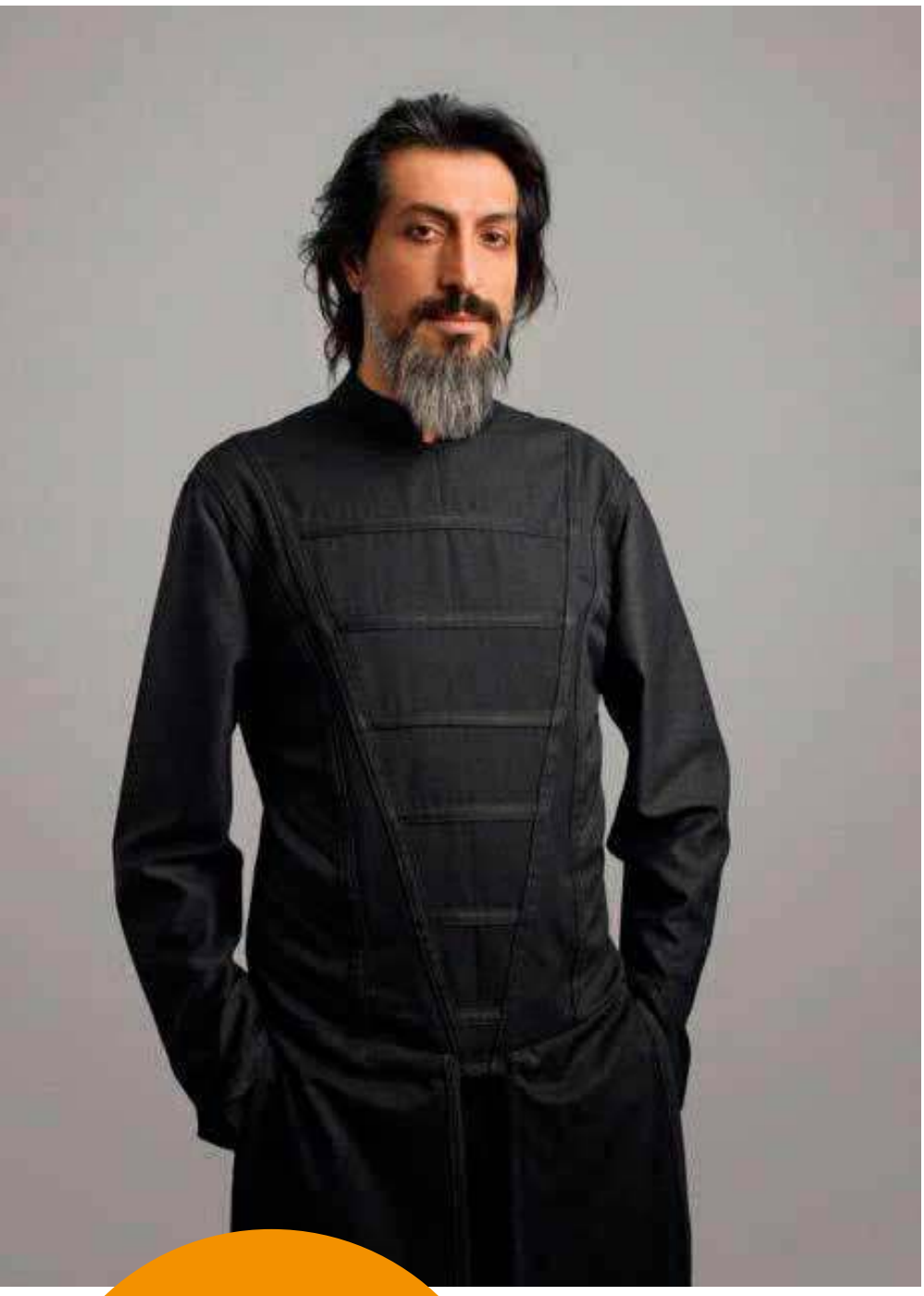

KATILIMCILARIMIZA HEM TATİL HEM DE MÜZİK KEYFİNİ BİR ARADA SUNMAYI AMAÇLIYORUZ.

sırlı Ahmet, Carlos Benevent ve George Pardo gibi birçok ustalar ile bağlamamızı kaynaştırdık ve gayet başarılı olduğumuzu düşünüyoruz. Yavaş yavaş enstrümanımızın dünyada kabul edilip benimsendiğini söyleyebiliriz. İşte bizler kampta yaptığımız çalışmalarımızı, tecrübelerimizi, bu aşamaya gelene kadar ne tür aşamalardan geçtiğimizi öğrencilere anlatacağız. Yararlı ve verimli olacağını düşünüyoruz

SEVİLEN SANATÇILAR KAMPTA

"Festivalin ilk günü İsmail Altunsaray olacak. İkinci gün, biz, Taksim Trio olarak konser vereceğiz. Üçüncü gün kamp öğrencileri ile Kekova Batık Kent tekne turu yapılacak. Dördüncü gün Bilal Karaman konseri olacak ve son gün ben solo konser vereceğim."

GÜNDÜZ DERS VE SUNUM

"Kampta gündüz belirlenen saatler içerisinde dersler ve sunumlar yapılacak. Bu dersleri, misafir sanatçılarımızın yanı sıra Bursa Büyükşehir Belediye Konservatuarı Öğretim Görevlisi ve Koro Şefi Kemal Kamalı hocamız ile Antalya Devlet Konservatuarından Yrd. Doç. Dr. Sevilay Gök Akyıldız verecek."

TATİL VE MÜZİK KEYFİ BİR ARADA

Kekova Kaymakamlığı ve Kekova Belediyesi festivalimize her türlü desteği vereceklerini ifade ettiler. Sağ olsunlar! Ancak kampın yine de belirli bazı maliyetleri var. Gelen öğrencilerimizin ve misafirlerimizin konaklaması için bu maliyetleri göz önüne alarak uygun bir ücret belirlemeye gayret ettik. İlgilenenler, kamp ücretleri ve festivale ilişkin detaylı bilgileri www.tuncbilekmuzikkampi.com adresinde bulabilirler.

Katılımcılarımıza hem tatil hem de müzik keyfini bir arada sunmayı amaçlıyoruz. Zaten insan, doğayla birlikte müzik yapmayı, sessizliği, denizi ve çam kokusunu hissetmeyi bilmeli... Unutulmamalı ki müzik ve doğa her zaman iç içe olmuştur."

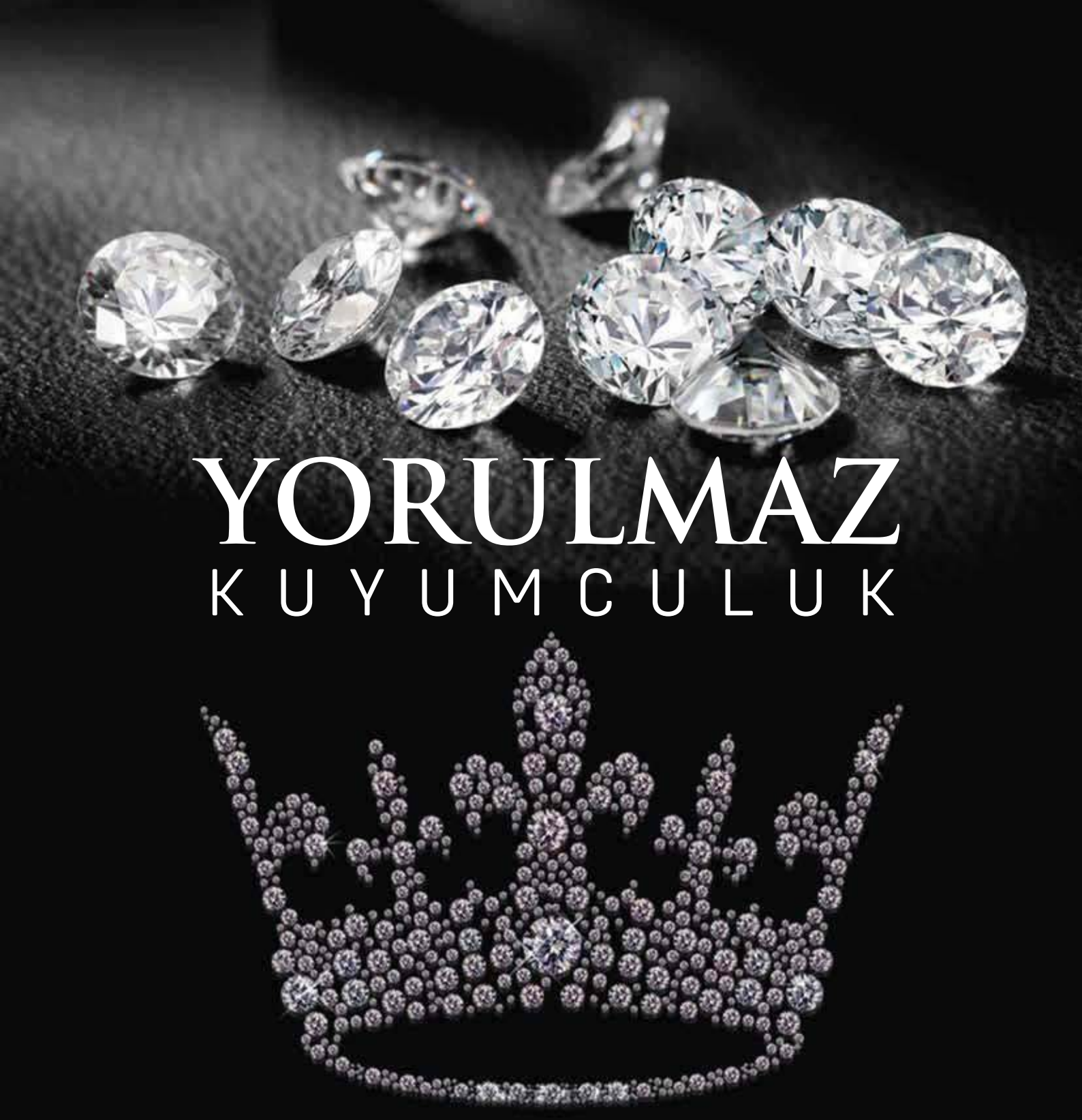

YORULMAZ
KUYUMCULUK

QUEEN DIAMOND®
mücevher ve saat

YORULMAZ KUYUMCULUK / TUZLUÇAYIR
Tıp Fakültesi Caddesi No : 150-C
Tuzluçayır - Mamak - Ankara
Tel: +90 312 389 13 20

QUENN DIAMOND / ACITY AVM
FSM Bulvarı İstanbul Yolu 7. Km No: 244/z7
Macunköy - Yenimahalle -Ankara
Tel: +90 312 387 37 00

TAHTACILAR

Tahtacı adına ilk kez 16. Yüzyıl Osmanlısında Cemaat-ı Tahtacıyan olarak rastlanıyor. O tarihe kadar Ağaçeri olarak tanınıyorlardı. İstanbul'un fethinde oluşturulan donanmanın kerestelerini onlar biçmişlerdi. Onları özgün kılan kendilerine has kültürleri… Müzikleri ayrı tarzda, semahları kendilerine özgü… Karacaoğlan'ın türkülerinde ve şiirlerinde bile izleri var. Kim olduklarına, kökenlerinin nereden geldiğine yönelik bugüne kadar çok sayıda araştırmanın ilgi odağı olan Tahtacılar'ı, arkadaşımız Saygın Şahin, Araştırmacı – Yazar Sinan Kahyaoğlu ile konuştu.

Sinan Kahyaoğlu
Araştırmacı – Yazar

Araştırmacı – Yazar Sinan Kahyaoğlu, 1958 yılında Edremit Tahtakuşlar köyünde doğdu. İlkokulu köyünde okudu. Edremit ortaokulu ve lisesinin ardından, Kütahya Meslek Yüksek Okuluna, sonra da Necatibey Eğitim Fakültesine gitti. Okulun hemen ardından öğretmenliğe başladı. Öğretmenlik yaparken aynı zamanda İstanbul Üniversitesi'nde master yaptı. Çeşitli yerel gazetelerde köşe yazıları yazdı. Hala Edremit'teki yerel gazetelerde köşe yazıları yazmaya devam ediyor. Kazdağından Esintiler adında bir kitabı yayınlanan Kahyaoğlu, 2000

yılından bu yana 19 kez ulusal ve uluslararası sempozyumlara bildiri sundu. Emekli radyo sanatçısı Zeki Çiçek'in derlediği Edremit Türküleri kitabına 17 türkü verdi. 2010 yılında kendi isteği ile emekli oldu. Köyünde yaşamına devam eden Kahyaoğlu, araştırmalarına ise ara vermeden devam ediyor. Sinanoğlu halen ADD Güre Şube Başkanlığını da yürütüyor.

Kendisi de Edremit-Kazdağı Tahtacı Türkmenlerinden olan Dede Sinan Kahyaoğlu ile Anadolu Aleviliğinin belki de en renkli mozayiği Tahtacılar'ı konuştuk.

Herhalde en fazla merak edilen, Tahtacılar'ın nereden geldikleri...

Öyle de söylenebilir. Tahtacılar, genel kabule göre Oğuz Türklerine bağlı Ağaçeri Türklerinin torunlarıdırlar. 16.y.y.'la kadar Ağaçeri adıyla anılıyorlardı. Bu yüzyıldan itibaren kayıtlara Cemaat-ı Tahtacıyan olarak geçmişlerdir. Genellikle dağlarda ağaç kesip kereste üreterek kentlere satıp hayatlarını sürdürmüşlerdir. Ağaçları kereste haline getirmeyi Toroslarda öğrenmişlerdir. Kendilerine kereste piri olarak Antakya'da meftun olan Habib Neccar'ı kabul etmişlerdir. İstanbul'un fethinde oluşturulan donanmanın kerestelerini de Tahtacılar biçmişlerdir. Tahtacılar blok halinde kereste üreterek yaşayan zümredir. Hepsi alevidir. Bundan dolayı Tahtacı adı Batı Anadolu'da alevi olarak algılanır. Kuzey Ege'den İzmir'e kadar olan bölümde yaşayan Tahtacılar kendilerini Türkmen olarak tanımlarlar. Buralarda Türkmen kelimesi alevi demektir.

Türkiye'deki Tahtacılar hangi bölgelere yayılmışlar?

Türkiye'de Tahtacılar; Gaziantep'in Islahiye ilçesinden başlayıp Adana, Osmaniye, Mersin, Antalya, Muğla, Aydın, Denizli, Isparta, Burdur, İzmir, Manisa, Balıkesir ve Çanakkale illerinde genellikle dağ eteklerindeki köylerinde yaşarlar. 1960'lı yıllarda ülkemizden Almanya'ya göç olayından Tahtacılar da etkilenmişlerdir. Genellikle yoksul köyler olduklarından Almanya'ya oldukça fazla göç vermişlerdir. Bugün Avrupa ülkelerinde de önemli bir Tahtacı nüfus yaşamaktadır. Tahtacı nüfusunun yaklaşık 500 bin civarında olduğu tahmin edilmektedir.

Tahtacıları özgün kılan nedir?

Tahtacıları özgün kılan, kendilerine has kültürleridir. Bundan dolayı meslekleri ile kültürleri bütünleşmiştir. Mesleklerini bırakmalarına rağmen kültürleri meslekleri ile anılmaktadır. Diğer Alevi ocaklarında sadece musahiplik uygulaması varken, Tahtacılarda musahiplik, aşinalık, peşinelik ve çiğiltaşlık bulunmaktadır. Bu dörtlü örgütlenme sadece Tah-

"AĞAÇLARI KERESTE HALİNE GETİRMEYİ TOROSLARDA ÖĞRENMİŞLERDİR. KENDİLERİNE KERESTE PİRİ OLARAK ANTAKYA'DA MEFTUN OLAN HABİB NECCAR'I KABUL ETMİŞLERDİR. İSTANBUL'UN FETHİNDE OLUŞTURULAN DONANMANIN KERESTELERİNİ DE TAHTACILAR BİÇMİŞLERDİR."

Röportaj: Saygın Şahin

tacılarda bulunmaktadır.

Tahtacılar iki ocağa bağlıdırlar. Bunlardan birisi, merkezi İzmir Narlıdere olan Yanyatır Ocağı ile diğeri Aydın Germencik Kızılcapınar olan Hacıemirli Ocağıdır. Yanyatır Ocağının piri Durhasan Dede olup, mezarı Adana Ceyhan Durhasandede köyündedir. Hacıemirli Ocağının piri ise İbrahim-i Sani Dede olup mezarı Islahiye Çerçili köyündedir. Dedeleri bu ocaklara bağlı dedelerdir.

Kendilerine özgü kıyafetleri vardır. Kadınlar Deyre denilen üç etek entariler giyerler. Evli kadınların başları bağlıdır. Genç kızların başları bağlı değildir. Başı bağlı kelimesi buradan gelir. Erkeklerde başlarına sarımtırak poşu bağlarlar.

Halk müziğine ilgileri yoğundur. Çünkü ibadetlerinde müzik ve dans mevcuttur. Cemlerde saz çalanlara Sazandar veya Gövender adını verirler. Saz olmadan cem olmaz. Sazla beraber semahta olur. Çaldıkları kendilerine özgü sazları 5 telli sekiz perdelidir.

Tahtacıların semahı kendine özgüdür

İkili veya dörtlü oynanır. İçeri ve dışarı semahı diye ikiye ayrılır. Dışarı semahına Toroslarda Mengi denir. Ege Bölgesinde ise Yoz semah denir ki gençlerin semahı öğrenmelerini sağlar. Mengi demek sonsuzluk, ölümsüzlük demektir. Mengiler toplu olarak da dönülür. İkili semahlarda semah oynanır. Dörtlü ve kalabalık semahlarda ise semah dönülür. Kalabalık semahlara Kırklar Semahı adı da verilir. Semahlar saat yönünün tersine göre dönülür. Bu zamana karşı direnmedir, bunun için Abı hayat'tır, bunun için ölümsüzlüktür, sonsuzluktur.

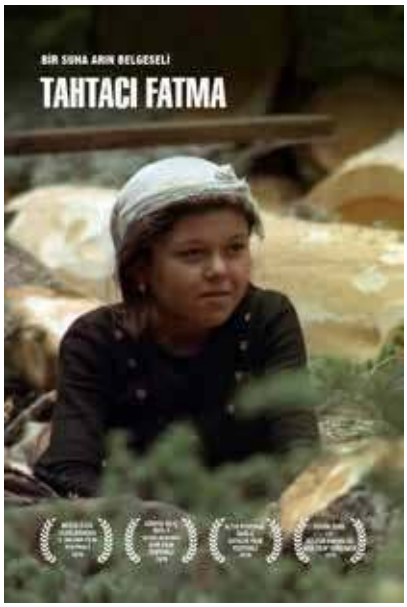

TAHTACILAR DENİLDİĞİNDE YÖNETMEN SÜHA ARIN'A AİT 1979 YILI YAPIMI "TAHTACI FATMA" BELGESELİNDEN DE SÖZ ETMEDEN OLMAZ ELBETTE. TAHTACILARIN GENEL YAŞAMLARINI, ZORLUKLARINI ANLATAN BU KIYMETLİ BELGESELİ HENÜZ İZLEMEDİYSENİZ MUTLAKA İZLEMENİZİ ÖNERİYORUZ. ÖNÜMÜZDEKİ SAYILARDA "TAHTACI FATMA" YI DA ANLATARAK SİZE TANITACAĞIZ.

TAHTACI MÜZİKLERİ AYRI BİR TARZDADIR. BİR TAHTACI MÜZİĞİ TINISINDAN KENDİNİ BELLİ EDER. EGE BÖLGESİNDE ARMUT AĞACI EZGİSİ TİPİK TAHTACI MÜZİĞİDİR.

Balıkesir'deki Türkali köyünde ise Bengi olarak bir oyun vardır. Bengi de sonsuzluk demektir. Toroslar bugün mengileri ile tanınmaktadır. Karacaoğlan türkülerinin hepsi mengidir. Karacaoğlan türkülerinde ve şiirlerinde de Tahtacı izleri bulunmaktadır.

Tahtacılardan müzisyen de çok çıkar. Musa Eroğlu, Tahtacılar arasından çıkmış bir sanatçımızdır. Yine Hasan Şahin, Soma'dan Mehmet Ali Dağlı, İzmir Bademler köyünden Yolcu Bilgiç, Kemalpaşa Çınar köyünden Evren Erol, Edremit'ten Ozan İsa Çetin, Ozan Ali Tuncay, Isparta'dan İsmail Âşık İzmir'den Murat Bal, Aydın'dan İsmail Gacar bilinen Tahtacı müzisyenlerdir.

Sigortambudur.com
Dünyayı Sigortalıyoruz..

GEN GRUP
Sigorta Aracılık Hizmetleri Ltd. Şti.

Bizde Her şey Qnline

0 (312) 467 88 38

İvedik OSB 1122 Cd. Maxivedik
No: 20/4, 06370
Yenimahalle/Ankara

info@gengrup.com

Abuzer Akbıyık
Folklor Araştırmacısı-
Şair ve Yazar

Muhabbet ve musikinin harmanı

"ŞANLIURFA SIRA GECESİ"

Anadolu'nun pek çok yöresinde, haftanın belli günlerinde bir araya gelme, sohbet, muhabbet etme, geleneksel oyunlar oynama ve müzik icra etme, yöresel yemekler yeme gibi sıra gezme geleneği yüzyıllardan beri devam etmektedir.

Elazığ'da "Kürsübaşı Gecesi", Adıyaman'da "Harfene Gecesi", Diyarbakır'da "Velime Gecesi", Afyon'da "Gezek", Balıkesir'de "Barana", Konya'da "Muhabbet Gecesi", Ankara'da "Cümbüş", Çankırı'da "Yaren Gecesi" Anadolu'da sıra gezmelerine örnek geleneklerdir.

Sıra gezme geleneklerden en bilineni de kökeni 13. Yüzyıldaki Ahiliğe dayanan Şanlıurfa'daki Sıra Gecesi geleneğidir.

Bazı gelenekler zaman içinde unutulsa da bazıları halk tarafından çok sevildiği için devem eder. "Sıra Gecesi" de Şanlıurfa'da halen de yaşayarak sürdürülen bir gelenektir. Urfalı gençlerin ve orta yaşlı erkeklerin kendi aralarında sürdürdüğü bu gelenek, son yıllarda Urfa kültürünün tanıtımı amacıyla konukevleri ve çeşitli sahnelerde turistlere sunulmaya başlanmıştır.

Bu gelenek 1971 yılında ilk olarak TRT'nin belgesel programında televizyonda gösterilmiş, son yıllarda televizyon kanallarının çoğalmasıyla medyanın ilgi odağı olmuştur. "Sıra Gecesi" sahneleri birçok sinema filminde kullanılmıştır. Sıra geceleri; birçok gazeteye manşet olmuş, konu ile ilgili birçok haber, makale, yüksek lisans tezleri yazılmıştır. Böylece Urfa denince insanların aklına gelen unsurlardan biri de "sıra geceleri" olmuştur.

Medyada gördükleri veya duydukları ile sıra gecelerini merak eden yabancılar, Urfa'ya geldiklerinde Şanlıurfa'nın tarihi, turistik ve dini mekanlarını gezip daha sonra da böyle bir geceye katılmak istemektedirler. İşletmeciler de, turistlerin bu taleplerini karşılamak üzere otel, lokanta veya restore edilmiş Urfa evlerinde "Sıra gecesi" adı altında geceler düzenlemektedirler. Bu şekilde düzenlenen "Sıra Gecesi" programları bu yönüyle Urfa kültürünün tanıtım aracı olmaktadır.

Şüphesiz, doğal ortamda ve geleneksel olarak yapılan sıra gecesi ile sahnelere uyarlanmış, gösteri ve eğlence amacıyla yapılan "sıra geceleri" fonksiyonları ve icra biçimi yönünden farklılıklar arz etmektedir.

Geleneksel sıra geceleri; bir halk mektebidir, eğitim ve öğretim müessesi, arkadaşlıkların dostluklara dönüştüğü, dayanışma ve yardımlaşmanın, hoş sohbetin, müziğin, edebiyatın harman olduğu geceleridir. Bu nedenle Urfa kültür hayatında önemli bir fonksiyonu icra eder. Sahneye uyarlanan ve "Sıra gecesi"adı altında düzenlenen programlar, gösteri amacına yönelik müzik eğlence geceleridir. Ticari amaçlarla düzen-

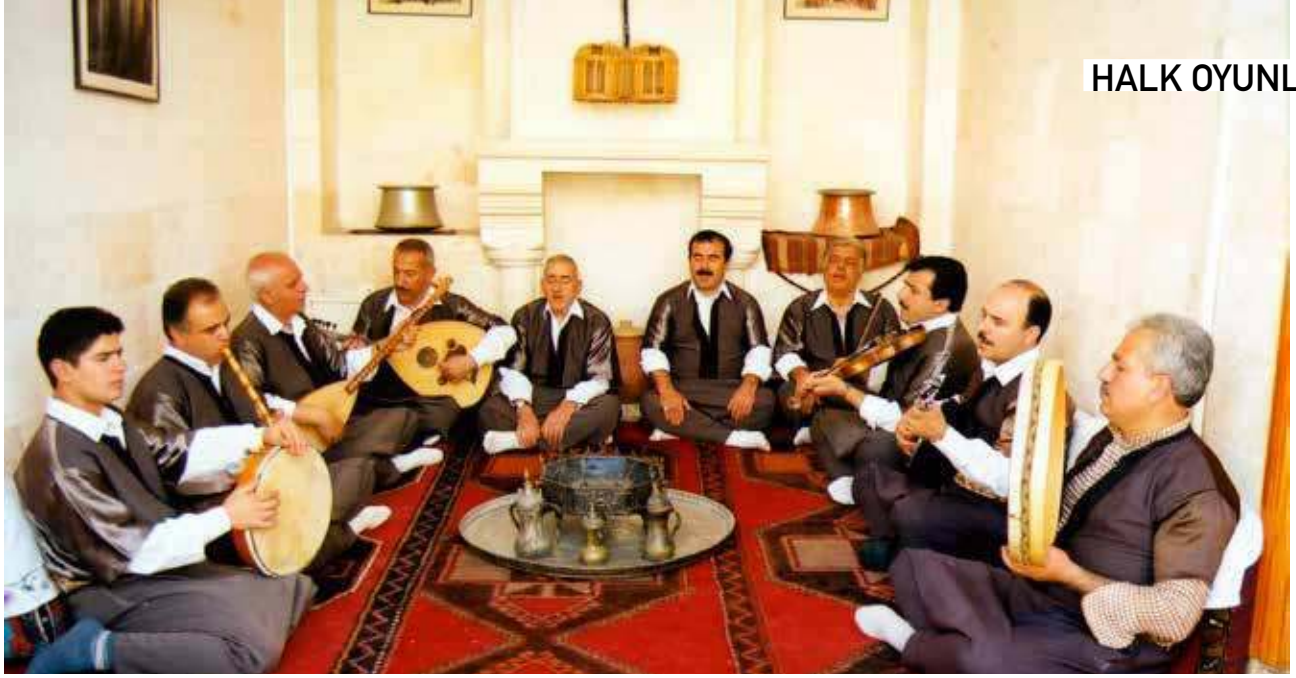

lediği ve çoğu kez iş ehlinden çıktığı için geleneklerde bozulma ve yozlaşma da söz konusu olabilmektedir.

SIRA GEZME VE SIRA ARKADAŞLIĞI

Birbirine yakın yaşta olan gençler, orta yaştaki arkadaşlar, kış gecelerinde, her hafta başka bir arkadaşın evinde olmak üzere bir araya gelirler. Belirli bir niteliğe ve düzene göre sıra ile yapılan bu tür toplantılara Şanlıurfa'da "sıra gecesi" denmektedir. Bu toplantıya katılmaya "Sıra gezme", katılan kişilere "Sıra arkadaşı" denir. Sıra arkadaşlığı çok önemlidir, yıllar süren arkadaşlık, dostluklara dönüşür. Sıra arkadaşı bir akraba gibi addedilir.

SIRA GECELERİ VE GELENEKLER

Urfalı, çocuk yaşından itibaren babasıyla daha sonrada kendi arkadaşlarıyla sıra gecelerine katılır. Sıra gecesinde, cemaatle oturup kalkmayı, gelenek ve göreneklerini, adab-ı muaşeret kurallarını, cemaatte konuşmanın adabını, yeri geldiği zaman konuşmayı, yeri geldiğinde dinlemesini bilmeyi, büyüğüne saygıyı öğrenir. Bu yönüyle "sıra gecesi" bir halk mektebidir. Bu gecelerde zaman zaman çeşitli kitaplar okunur ve yorumları yapılır. Bu yönüyle "sıra gecesi" bir eğitim- öğretim müessesesidir. Sıra arkadaşlarından birinin yakını ölse, diğer arkadaşları cenazenin hazırlanmasından, kaldırılmasına kadar arkadaşlarının yanında olurlar, arkadaşlarının acısını paylaşırlar. Düğün, sünnet vb. gibi mutlu günlerde yine arkadaşlar bir araya gelir ve mutluluğunu paylaşırlar. Bu geceler bir usta çırak geleneğine uygun olarak müziğin öğretildiği ve icra edildiği meşk ortamıdır. Bu yönüyle Sıra geceleri bir "Halk konservatuarı" dır. Evlerde beslenen hayvanlara merakı olanlar bile sıra gecelerinde sevdikleri bu konuları konuşurlar, bu yönüyle Sıra gecesi bir cemiyet, bir dernek gibidir. Urfa'nın çeşitli sorunları sıra gecesinde konuşulur ve tartışılır, çözüm yolları üretilir, bu yönüyle sıra geceleri birer istişare toplantılarıdır. Sıra arkadaşları kendi aralarında yardımlaşma sağladıkları gibi, sıra gecelerinde toplanan paralarla fakirlere yardım edilir, bu fonksiyonu ile sosyal yardımlaşma ve dayanışmanın yoğunlaştığı

GELENEKSEL SIRA GECELERİ; BİR HALK MEKTEBİDİR, EĞİTİM VE ÖĞRETİM MÜESSESİ, ARKADAŞLIKLARIN DOSTLUKLARA DÖNÜŞTÜĞÜ, DAYANIŞMA VE YARDIMLAŞMANIN, HOŞ SOHBETİN, MÜZİĞİN, EDEBİYATIN HARMAN OLDUĞU GECELERDİR.

ve pratiğe dönüştüğü yerdir. İlim irfan sahipleriyle sohbetler edilir, şiirler dinlenir kültür ve edebiyat üzerine konuşulur bu yönüyle nezih bir sohbet ortamıdır "Tolaka" ve "Yüzük fincan" oyunların oynandığı, geleneklerin yaşatıldığı gecelerdir. Sıra gecesi Çiğköfte'nin ve mahalli tatlıların yenildiği, mırra acı kahvenin içildiği gecelerdir. Son yıllarda sahnelere uyarlanan "Sıra geceleri" ile Urfa kültürünün tanıtıldığı gecelerdir.

SIRA GECESİ SOHBETTİR, MUHABBET, MUSİKİDİR.

Sıra gecelerinin en önemli fonksiyonlarından biri sohbettir. Sıra gecelerinde konuşulan konular sıra gezenlerin mesleklerine, kültür ve sanat seviyelerine, tahsillerine göre değişiklik arz etse de sırada; sağlık, eğitim, ekonomi, sanat, edebiyat, siyaset, dini konular ile Urfa'nın sorunları, Türkiye ve dünya meseleleri gibi hemen her konu konuşulur, istişare edilir, kararlar alınır, uygulanır. Örnek olarak, Urfa'nın düşman işgalinden kurtuluşu bir sıra gecesinde planlanmıştır. Bazı sıra gecelerine, sıradakilerin merak ettikleri veya ilgi duydukları konunun uzmanı bir misafir özellikle çağrılır ve onun konuşması dinlenir, ondan istifade edilmeye çalışılır.

Sıra gecesi Çiğköfte'nin ve mahalli tatlıların yenildiği, mırra acı kahvenin içildiği gecelerdir.

Sıra gecelerinde müzik, sıra elemanlarınca usta-çırak geleneği içerisinde icra edilir. Herhangi bir enstrüman çalan veya okuyabilen kişilerin oluşturduğu sıralarda müzik, Urfa makam geleneği içerisinde icra edilir. Müzik faslı Rast veya Divan makamından başlayarak, Uşşak, Hicaz ve gecenin durumuna göre diğer makamlarla devam ederek Kürdi veya Rast makamıyla son bulur. Bu makamlar icra edilirken o makama göre şarkı, türkü okunur. Arada ise hoyrat ve gazel okunur. Müziğe yeni başlayanlar, bu gecelerde ustaları dinleyerek müzik bilgisini alır ve makamları öğrenirler. Bu yönüyle sıra gecelerine "halk konservatuarı" da denilebilir. Bu tür sıra geceleri daha çok, müzisyenlerin bir araya geldiği sıra geceleridir. Şanlıurfa'da müziğin gelişmesi ve yaşatılmasında, yeni bestelerin ve sanatçıların ortaya çıkışında "sıra geceleri" önemli bir yer tutar. Müziğin icra edildiği "sıra geceleri" olduğu gibi, hiç müzik yapılmayan, sohbet edilen, kitap okunan, geleneksel oyunlar oynanan sıra geceleri de vardır.

RENTEK
OTOMOTİV

Her marka araç
tamir, bakım ve
servis hizmetleri

Merkez Sanayi Sitesi 1354. Cadde 1348. Sokak No: 15 İvedik Yenimahalle/ANKARA
Tel: 0312 395 49 31 • Faks: 0312 395 49 32
www.rentekoto.com • info@rentekoto.com

YUNUS EMRE

13. yüzyılın sonları ile 14. yüzyılın ilk çeyreği arasında yaşamış en büyük tasavvuf şairi Yunus Emre'nin hayatı hakkında bilinenler çok sınırlı. Onun hakkında anlatılanların pek çoğu, ya kendi eserlerinden çıkarılan bilgilere ya da dilden dile günümüze kadar ulaşan menkıbelere dayanıyor. Örneğin; bazı eserlerinden Mevlana ile aynı dönemde yaşadığı ve onu tanıdığı, onun bakış açısından etkilendiği çıkarımları yapılıyor.

Yazar, Akademisyen ve Hukukçu Prof. Dr. Hüseyin Hatemi, onun hayatı hakkında şu tespitte bulunuyor; (*) *"Anadolu Halkı, Yunus'u yaşadığı asırdan bu yana öylesine benimsedi, öylesine yüreğine aldı ki hiç kimse ona ait belgelere dayalı bir biyografiye ihtiyaç duymadı. Hayatını eserinden, söylediklerinden ibaret gördü ve onu her zamanda ve mekânda şürleriyle*

"Bir kez gönül yıktın ise bu kıldığın namaz değil, yetmiş iki millet dahi elin, yüzün, yumaz değil."

yaşattı. Kendi sözcüsü, kendi ruhunun tercümanı olarak kabul etti."

Belki de bu nedenle Yunus Emre, halk arasında hep tarihi bir kişilikle efsanevi bir kişilik arasında gidip geldi. Ancak Hatemi, (*) *"Şunu bilelim ki Yunus Emre bir efsane değildir. Tarihi bir kişiliktir."* hatırlatmasında bulunuyor.

Ahmet Hamdi Tanpınar, onu; (*) *"Anadolu'nun karanlık çağında diken içinde açan güllerin en ihtişamlı; fakat bir o kadar da sade olanı Yunus'tur. Bu sade dervişin hayatı tam bir "masal güzelliği" taşır."* sözleriyle tarif ediyor.

Divan şiiri, tasavvuf, tarikatlar ve mezhepler üzerine yaptığı kapsamlı çalışmalarla tanınan edebiyat tarihçisi, yazar Abdülbaki Gölpınarlı ise hayatını; (*) *"Yunus Emre, 1240'ta doğdu. Sarıköylü'dür. İyi bir tahsil gördüğü şiirlerinden anlaşılmaktadır. Medrese tahsilinden sonra tasavvuf yoluna girdi. Tabduk Emre'ye mürit oldu. Anadolu'nun birçok illerini, Suriye'yi ve Azerbaycan'ı dolaştı. 1320 yılında 82 yaşında iken vefat etti. Mezarı Sarıköy'dedir."* sözleriyle özetliyor.

**"Gelin bir nazar eylen, n'oldu bu cihan içinde
Niceler toprak oldu, bu az zaman içinde."**

YARADILANI HOŞ GÖR, YARADAN'DAN ÖTRÜ

Belki de Yunus hakkındaki tek ve en önemli gerçek; onun, yüzyıllar öncesinden günümüze uzanan bir sevgi, kardeşlik, hoşgörü eli olduğudur.

Hayatının merkezine sevgiyi ve hoşgörüyü yerleştirmiş, 'Yaradılanı, Yaradan'dan ötürü hoş görmüştür'.

ANADOLU'DA TÜRKÇE'NİN ÖNCÜSÜ

1238-1320 seneleri arasında yaşadığı tahmin edilmektedir. Yaşam süreci, Selçuklu Devleti'nin dağılıp, Osmanlı Devleti'nin kurulma aşamasındaki döneme denk gelmiştir. Bugünkü Eskişehir'de Mihalıççık ve Sivrihisar ilçeleri arasında kalan Sarıköy'de dünyaya gelmiştir. Anadolu'da, Türkçe şiirin öncüsü olmuştur. Düşünceleri ve tasavvuf felsefesi Bektaşilere yakındır. Yaşamının büyük bir bölümünü Ankara'nın Nallıhan ilçesinde bulunan Tapduk Emre Dergâhında geçirmiştir. Halk, Divan ve Tekke şiiri türlerine büyük ölçüde etki etmiştir.

Eserlerinden Mevlana ile aynı dönemde yaşadığı ve onu tanıdığı, onun bakış açısından etkilendiği çıkarımları yapılmıştır. Yunus Emre, Türk İs-

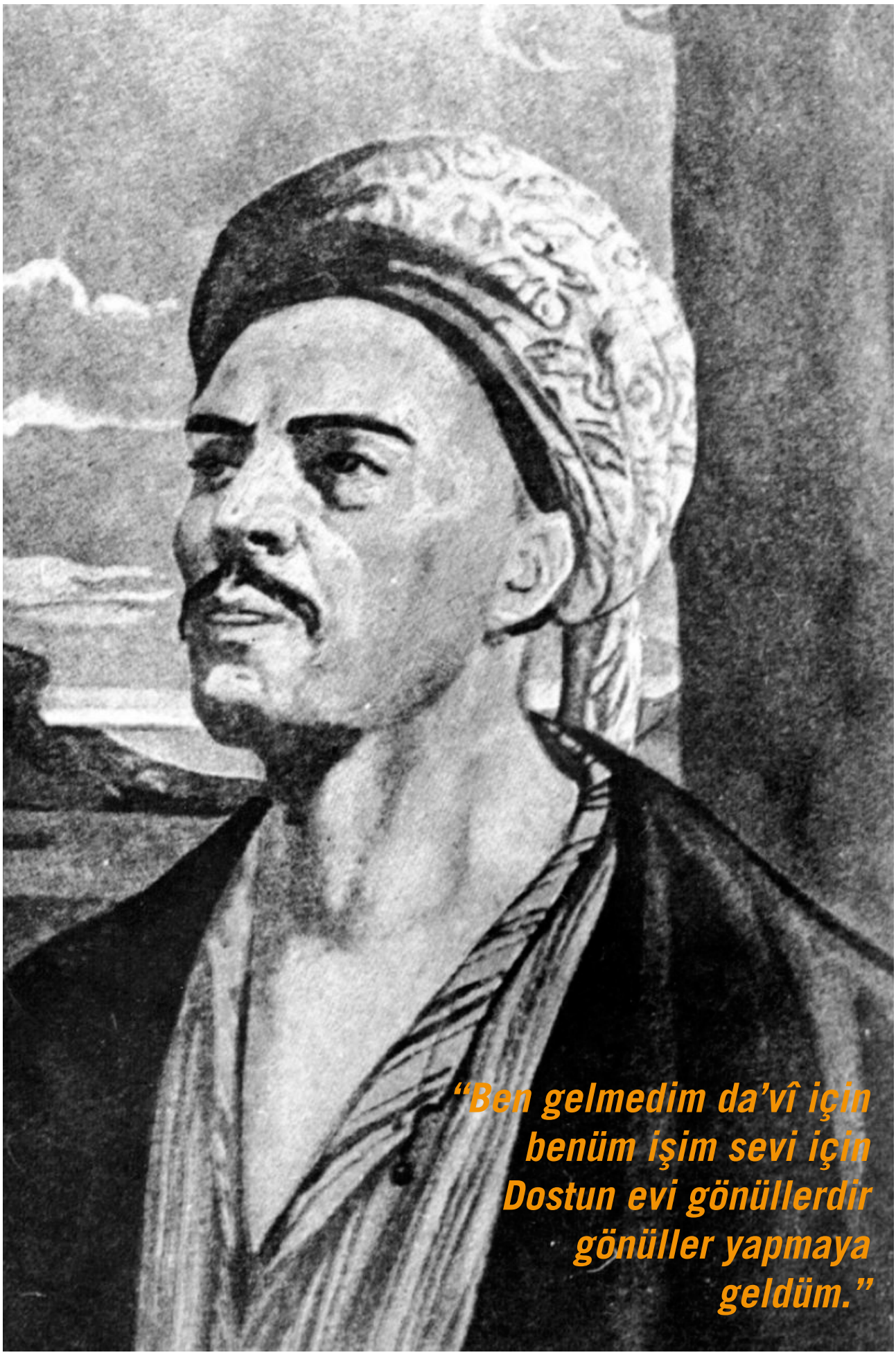
“Ben gelmedim da’vî için
benüm işim sevi için
Dostun evi gönüllerdir
gönüller yapmaya
geldüm.”

lam tasavvufunun edebi yönden temsilcisi olmuştur. Ozan, "Yunus" ismini Yunus peygamberden esinlenerek kendisi seçmiştir. Bu ismin başına veya sonuna *"âşık, garip, miskin, bi-çare, derviş"* gibi sıfatlar koymuştur fakat en bilineni *"aşık, dost, kardeş, şair, seven"* anlamlarına gelen "Emre" sıfatıdır. Ozanların yaşadığı koza dönemini Arif Nihat Asya, Yunus Emre için şöyle anlatmıştır; *"Yunus peygamber bu dönemi balığın karnında, Yunus Emre de Tapduk'un kapısında ve yollarında geçirmiştir."*

Medrese eğitimi gördüğü hakkında kesin bir bilgi yoktur fakat bilgi birikimine bakıldığında, iyi bir tahsil aldığı düşünülmektedir. Farsça eserleri tercüme etmiş, Arapça bildiği için Kur'an'ı okuyup anlamıştır. Bunların yanında hadis bilgisi, peygamberler tarihi, Yunan-Roma ve Hint-İran mitolojileri Yunus Emre'nin hâkim olduğu konulardır.

Yunus Emre, dünyevi zevklerden uzaklaşmış ve ebedi hayatın değerini kavramıştır. Bunda, Tapduk Emre'nin, *"Sen hala dünya kokuyorsun…"* sözünün etkili olduğu aşikârdır.

Arapça ve Farsça karşısında Türkçeyi, halkın öz dilini, eserlerinde kullanmış ve Anadolu'da Türk edebi dilinin yerleşmesine öncülük etmiştir. Azerbaycan, Suriye ve Konya'ya gittiği eserlerinden bilinmektedir. Şiirleri, anlatımı yalın ve kolay anlaşılır bir Türkçe ile yazılmıştır.

Şiirlerinin odak noktası genellikle insan olmuştur. Bunun yanında ruh, kanaat, akıl, kibir, cömertlik, öfke, sabır, sevgi, kardeşlik, gönül, ilahi aşk, peygamber sevgisi eserlerinde işlediği konulardır. Genellikle semai ve gazel tarzında şiirler yazmıştır. Ayet ve hadisler ile dizelerine, beyitlerine güç vermiştir. İçinde en önemli şiirlerini bulundurduğu "Risalet-ün Nushiyye (Öğütler Kitabı)" adlı mesnevisini 1307-1308 senelerinde kaleme aldığı düşünülmektedir.

Yunus Emre'nin divanı, vefatından sonra sevenleri tarafından düzenlenmiştir. Fakat bu tam bir Yunus Emre divanı olamamıştır. Yunus ismini kullanan farklı ozanların eserlerinin karıştırılmış olması ihtimali de bulunmaktadır. Aruz ölçüsünü de kullanmasına rağmen şiirlerini genellikle hece ölçüsüyle yazmıştır. 417 şiirinin 138 tanesi aruz ölçüsüyle kaleme alınmıştır.

"Bu dünyadan gider olduk,

Kalanlara selam olsun.

Bizim için hayır dua kılanlara selam olsun.

Miskin Yunus söyler sözün,

Yaş doldurmuş iki gözün.

Bizi bilmeyen ne bilsin, bilenlere selam olsun."

1320 yıllarında, köyünde vefat eden Yunus Emre'nin birden çok kabri bulunmaktadır. İlk kabri tren yolu hattına denk gelmiştir ve buradan geçen trenler kabrin önünden geçerken ona saygı selamı olarak düdük çalmaktadır. 1946 senesinde yeni bir kabir ve anıt çeşme hazırlanmıştır ve 1949 senesinde bu yeni kabre defnedilmiştir. 1964'te yeni bir mezar daha yapılmaya başlanmış, 1970'te bitirildikten sonra Yunus Emre'nin naaşı buraya defnedilmiştir. Günümüzde Sarıköy'de Yunus Emre'ye ait 3 adet mezar bulunmaktadır. 1991 yılı Yunus Emre'nin doğumunun 750.senesi olarak UNESCO tarafından anılmıştır.

(*) Bizim Yunus – Mustafa Özçelik / T.C. Eskişehir Valiliği

Mehmet Yılmaz

NEŞET ERTAŞ'I ANMA KONSERİNDE KİBARİYE İBRADI FESTİVALİNDE ALEYNA TİLKİ YÖRÜK TÜRKMEN ŞENLİĞİNDE MUSTAFA CECELİ

En sonda söyleyeceğimi en baştan söyleyeyim; amacım başlıkta isimlerini zikrettiğim sanatçılarımızı yermek değildir. Tam aksine, kendi alanlarında başarılı müzik kariyerleri olan sanatçılar. Ama Allah aşkına, biri bana söylesin; bir heavy metal konserinde Musa Eroğlu'nu sahne alırken görebilir misiniz?

Konser, anma toplantıları, şenlik ve festival gibi etkinlikler toplum hayatında önemli bir yer tutar. Bunun bir sebebi de bu tür sanat ve kültür faaliyetlerinde halk kültürü ögelerinin kullanılmasıdır. Bu yönüyle saydığım etkinlikler, kültürel ögelerin gelecek nesillere aktarılmasında önemli rol üstlenirler.

Festival zengini bir ülke olarak bizde de gıdadan, elişine kadar geniş bir yelpazede bu tür etkinlikler düzenlenmektedir. Bu etkinlikler sayesinde sahip olduğumuz sosyal ve kültürel zenginlikler sergilendiği gibi, toplumsal ayrışmalarımız da bir ölçüde ortadan kalkar. Öte yandan bu tür sanat ve kültür etkinlikleri, düzenlendiği bölgeye de ekonomik olarak katkılar sağlar.

Buraya kadar her şey güzel! Ancak bir de bu güzel etkinliklerin amacına uygun yapılması durumu var. Peki, son dönemde yapılan bu etkinlikler, bir kültür ve sanat faaliyeti olarak amacına uygun yapılıyor mu?

Başlığa, yakın zamanda gerçekleştirilen üç etkinliği ve bu etkinliklerde sahne alan üç sanatçımızın ismini taşıdım. En sonda söyleyeceğimi en baştan söyleyeyim; amacım başlıkta isimlerini zikrettiğim sanatçılarımızı yermek değildir. Tam aksine, kendi alanlarında (pop-arabesk) başarılı bir müzik kariyerleri var. Üçü de toplumun sevdiği, değer verdiği ve dinlemekten hoşlandığı sanatçılar; buna da bir sözüm yok. Ama Allah aşkına, biri bana söylesin; bir heavy metal konserinde Musa Eroğlu'nu sahne alırken görebilir misiniz? Anadolu'daki deyişle böyle bir şeye ancak; "bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu" denir.

Peki, neden böyle söylüyorum?

Şimdi, elimize bir mikrofon alıp halkın arasına karışsak ve diyelim ki 100 bin kişiye sorsak; "Neşet Ertaş denildiğinde aklınıza gelen ilk 10 sanatçı kimdir?".

Devam edelim; "İbradı bölgesi kültürünü temsil edebilecek aklınıza gelen ilk 10 sanatçı kimdir?"

Bir soru daha ekleyeyim; "Yörük ve Türkmen denildiğinde aklınıza gelen ilk 10 sanatçıyı sıralar mısınız?"

Muhtemelen pek çok farklı yanıt çıkacaktır. Ama emin olun; üç sorunun cevabında da Kibariye, Aleyna Tilki ve Mustafa Ceceli, isimleri kimsenin aklına bile gelmeyecektir. Çünkü ne Kibariye Neşet Ertaş'ı ve abdal kültürünü, ne Aleyna Tilki İbradı kültürünü, ne de Mustafa Ceceli Türkmenleri ve Yörük kültürünü temsil etmemektedir.

Şunu kabul edebilirim; eğer turşu festivali ya da bal festivali düzenliyorsanız elbette dilediğiniz sanatçıyı sahneye çıkarabilirsiniz. Hatta bu şekliyle amacına da uygun olacaktır. Peki, özel etkinliklerde, anmalarda amacına uygun olur mu?

Bu etkinlikleri düzenleyenlere sorsanız; 'halkın geneline hitap etmek istedik', 'gençler çok istiyor' gibi bahanelere sığınacaklarına eminim. Hele bazı etkinlikleri, sazıyla sözüyle bütün Türkiye'nin tanıdığı, üstelik Neşet Ertaş ekolünden gelen, bu kültürü bilen(!) şimdilerde de akademisyen olan bir sanatçı tertiplemiş ise varın vahametin boyutunu siz düşünün!

Neresinden bakarsanız bakın, bu tür özel durumlar ihtiva eden etkinliklerde, anılan kişiyi ya da kültürü temsil etmeyen sanatçılarla konser düzenlenmesi amacına uygun değildir, yanlıştır, büyük bir hatadır. Bu hata üzerinde ısrarcı olmak ise bu kültüre de yâd edilen sanatçıya da halk müziğine de ihanettir.

Bu tür organizasyonları tertipleyen zihniyetler nedeniyledir ki yarışmalarda bile halk müziği ve fantezi müzik aynı kefeye konulmaktadır. Yine bu zihniyetler nedeniyledir ki pop tarzında söyleyen biri, çıkıp halk müziği ödülü almaktadır.

Etkinlik kapsamında konser verecek sanatçıların, hükümetin ya da belediyelerin izin verdiği ve/veya desteklediği sanatçılardan oluşturulmasının, etkinliğin içeriğinden ve taşıması gereken misyondan daha kıymetli bir durum olarak değerlendirilmesi, kültürel değerlerimiz açısından üzüntü verici bir durumdur.

Açıkçası, merak ediyorum, bu denli büyük çaplı projelerde, sanatçıları belirleyen kişi ya da kurumlar birilerine danışma gereksinimi duyuyorlar mı? Gerçek sanat yönetmenleri var mı?

Peki ya dinleyiciler... Bu konserlerde en ufak bir tepki göstermeyen, aksine alkış tutan dinleyiciler de yapılan bu yanlışa ortak değiller mi?

Ya sanatçılar; mesela Kibariye... Kendisine gelen bu teklife; 'ben Roman kültürünü temsil edebilirim ama Neşet Ertaş ve Abdal kültürünü temsil edemem. Bu, doğru da olmaz.', diyemez miydi? Ya da diğer sanatçılar...

Görüldüğü üzere, tepeden tırnağa adeta yanlışlar manzumesi...

Halk kültürünün müzikal yansıması olan halk müziği üzerinden geçimlerini sağladıkları, çocuklarını okuttukları halde, bu tür yanlışlarda ısrar eden kişiler ya da halk kültürünü yaşattığını iddia eden kurumlar, bizim gibi bu kültüre sahip çıkmaya çalışan bir avuç azınlığın üzerinde maalesef kara bir gölgedir.

Israrla altını çiziyorum; dinleyici bilinçli olmaz, hak edeni alkışlamaz ve yanlışa tepkisini koymaz ise biz daha çok boşa kürek sallarız; kültürümüzü anlatmak için...

Geçmişin köy odalarından, günümüzün müzik köylerine

Şimdilerde neredeyse yok olan köy odalarının boşluğu, şehir yaşamı içinde "müzik köyü" adı verilen projeler ile yaşatılıyor. İlk olarak Muğla'nın Fethiye ilçesinde başlayan müzik köyünden sonra, değişik konseptlerle başka müzik köyleri de kurulmaya devam ediyor. Kimi müzik köyleri, daha gündemde olan sanatçılarla, hem halk müziği hem de dünya müziğinden örnekler verirken, bir başka müzik köyü ise etkinliklerini yemeğinden, konaklamasına kadar gerçek bir köyde gerçekleştirebiliyor.

Halk müziği kültürünün en anlamlı yaşandığı yerlerdi köy odaları. Muhabbetler, âşık atışmaları orada yapılır, hikâyesi olan türküler orada söylenirdi. Sadece müzik değil, hoşgörü ve paylaşım da vardı.

Şimdilerde neredeyse yok olan köy odalarının boşluğu, artık şehir yaşamı içinde "müzik köyü" adı verilen projeler ile yaşatılıyor. Bu müzik köyleri sektörel olarak birbirlerine rakip olsalar da amaçlarından sapmadan, projelerini sürdürmeye çalışıyorlar. Aynı zamanda öz kültürümüzün yaşatılmasına katkı sağlıyorlar.

Müzik köylerine bakıldığında genel olarak, eskilerdeki köy odaları ile aynı özellikleri taşıdıkları görülüyor. Birkaç gün süreyle devam eden "müzik köyü" etkinliklerinde konuk sanatçılar, yerel halk ve katılımcılar bir araya gelerek, müzik, muhabbet, bilgi alışverişi, çalgı yapımı gibi öğretilerle dolu bir dönem geçiriyorlar. Çeşitli illerden bir miktar katılım ücreti ödeyerek bu etkinliğe gelen katılımcılar, müzikle, muhabbetle iç içe olurken birkaç günlüğüne de olsa şehir yaşamından uzak kalarak dinlenebiliyorlar.

İlk olarak Muğla'nın Fet-

MÜZİK KÖYÜ, HEM HALK KÜLTÜRÜNE HEM DE DÜNYA MÜZİĞİNE YER VEREN BİR KONSEPTLE OLUŞTURULMUŞ.

hiye ilçesinde başlayan müzik köyünden sonra, değişik konseptlerle başka müzik köyleri de kurulmaya devam ediyor. Kimi müzik köyleri, daha gündemde olan sanatçılarla, hem halk müziği hem de dünya müziğinden örnekler verirken, bir başka müzik köyü de yemeğinden, konaklamasına kadar gerçek bir köyde gerçekleştirebiliyor etkinliklerini.

Sonuç olarak; değişik illerde ve bölgelerde, başka isimler altında bu projeyi üstlenenler, halk müziği ve halk kültürü açısından kıymetli bir çalışmayı ortaya çıkarmış oluyorlar. Ümit ederiz, bu kültürel yaklaşım ticari bir kaygıya dönüşmeden devam eder.

İşte başarıyla gerçekleştirilen ve 2019 yılında da yinelenecek olan müzik köylerinden bazı örnekler…

MÜZİK KÖYÜ

Türkiye'de gerçekleştirilen ilk müzik köyü olduğundan ismi de bir ön ad verilmeden "Müzik Köyü" olarak belirlenmiş. Müzik Köyü, hem halk kültürüne hem de dünya müziğine yer veren bir konseptle oluşturulmuş. Mahalli sanatçılardan tutun, dünya üzerinde isim yapmış müzisyenleri de katılımcılar ile bir araya getiren Müzik Köyü, Türkiye'nin gözde tatil beldesi olan Muğla'nın Fethiye ilçesinde gerçekleştiği için, katılımcılar aynı zamanda yaz tatillerine de ayrı bir renk katmış oluyorlar.

Bu yıl yine aynı konsepti ile pek çok sanatçıyı ağırlayan Müzik Köyü'nde katılımcılar, etkinlik süresince her akşam konserlerin düzenlendiği, enstrüman icrasına ve yapımına yönelik bilgilerin paylaşıldığı bir dönem geçirdiler.

İki periyot halinde gerçekleştirilen müzik köyünde birinci dönem 30 Temmuz – 4 Ağustos tarihleri arasında gerçekleştirilirken, ikinci dönem, 7-12 Ağustos tarihleri arasında gerçekleştirildi. Müzik Köyü'nde, üçtelli, kopuz, bağlama, daf, tambur, cümbüş gibi pek çok enstrüman hakkında tarihsel ve kültürel bilgilerin yanı sıra enstrümanların icra edilmesi hususunda da çalışma sınıfları oluşturuldu. Müzik Köyü'ne geçen yıl olduğu gibi bu yıl da ilgi yüksekti.

ANADOLU MÜZİK KÖYÜ

Bu yıl ilk organizasyonunu gerçekleştiren Anadolu Müzik Köyü, Isparta'nın İncesu köyünde gerçekleşti. İsmail Çakır, Uğur Önür, Umut Sülünoğlu gibi genç sanatçıların yanı sıra enstrüman yapım ustaları ve akademisyenler de bu etkinlikte yer aldı.

Proje sorumluları; Anadolu Müzik Köyü'nün amacının, geleneksel değerlerimizi, doğduğu yerler olan köylerde, köylüler, gençler ve sanatçılar ile yaşatmak olduğunu söylüyor. Özellikle köy çocuklarımıza, geleneksel sazları ve tınıları dinleterek öğretmek, bunun yanında katılan sanatçıların bilgi ve birikimlerini katılımcılara aktarmasını sağlamak istediklerini belirtiyorlar.

Anadolu Müzik Köyü'ndeki katılımcıların konaklamaları köy evlerinde sağlanırken, bazı katılımcıların isteği üzerine çadırda konaklama seçeneği de sunulmuş. Tüm katılımcıların yemekleri ise tamamen yöresel olan doğal ve organik ürünlerden hazırlanmış ve köy usulünde kazanlarda pişirilerek sunulmuş.

İncesu köyü dışında yurdun çeşitli bölgelerinden katılımcıların Anadolu Müzik Köyü'ne geldiklerini aktaran proje sorumluları, İncesu halkının da bu etkinlikten fazlasıyla memnun olduklarını, hatta sabırsızlıkla 2019 yılında düzenlenecek Anadolu Müzik Köyü projesini beklediklerini ifade ediyorlar.

Bu yıl 5 gün süren bu etkinliklerin, 2019 yılında daha uzun süre ile yapılması da planlar arasında.

EMİRDAĞ'I BİRBİRİNE ULALI...

Edebiyat dünyamızın usta ismi Ahmet Hamdi Tanpınar, "Bizim romanlarımız, türkülerimizdir" der. Gerçekten de bütün türkülerimiz, içinde yaşanmış bir hikâye barındırır. Tıpkı, 'Emirdağ'ı birbirine ulalı' türküsündeki gibi... Gelin, bu hüzünlü hikâyeyi türkünün derlemecisi Sümer Ezgü'den dinleyelim...

"Morcalı aşiretinden Efe Kadir ve Fadime'nin aşkları gerçek bir öyküdür. Efe Kadir, Afyon Emirdağ'ın yeni adıyla Cevizli eski adıyla Konara Köyü'nden, Fadime ise Sığırlı Köyü'ndendir. Gün olur iki genç birbirine vurulurlar. Efe Kadir, Fadime'yi o günün törelerine uygun şekilde ailesinden istetir. Fakat Fadime'yi Kadir'e vermezler.

Bunun üzerine birbirlerini deliler gibi seven sevgililer kaçarlar. Ancak Fadime'nin dayıları o günün Morcalı aşiretinde adı sanı duyulmuş, gözü kara, babayiğit kişilerdir. Bu olayı bir türlü hazmedemezler ve iyi niyetle yola çıkan âşıkların, bu küçücük aşk kervanını yakalamaya koyulurlar.

Aşka, sevgiye, gönül sesine kulak veren yoktur. Sözde namuslarını kurtaracaklarını düşünürler. Çok geçmez, sıkı takip sonucu genç âşıkları Emirdağ merkezinde yakalatırlar. Sorgu Hâkimi, yaşının küçüklüğü nedeniyle Fadime'yi ailesine teslim eder. Efe Kadir ise cezaevine gönderilir. Bir süre sonra Fadime ailesinin baskısıyla başka biriyle evlendirilir.

Fadime'si elinden alınan Efe Kadir ise dokuz aylık hapislikten sonra tahliye edilir ve köyüne döner. Ama bir türlü atamadığı ve içine gömdüğü sevdasını, türkülerine dökmüştür.

Güzün atılan tohumlar hasatlık olmuş, haşhaş çizimi, arpa buğday biçimi zamanı gelmiştir. Efe Kadir'in dokuz ay boyunca Fadime'sine yaktığı türküleri ise Morcalı aşiretinde koyun güden çobanların, süt sağan gelinlerin diline düşmüştür. Yıllar içinde Fadime'nin Kara Musa ile olan evliliğinden altı çocuğu olur.

Gerek Köroğlu beline vardığınızda, gerek Bolvadin istikametine giderken Efe Kadir'in Fadime'sine yaktığı türkülerde sevdiğine kavuşamamış, sevdasını gönüllerine gömmüş yiğitlerin derin duyguları hissedilir."

Emirdağ'ı birbirine ulalı
Altın yüzük parmağına dolalı
Burnun mu büyüdü gelin olalı
Kız iken sevdiğin ben değil miydim
Emirdağı bir geçmeynen yol olmaz
Altın yere düşmeyinen pul olmaz
Fadime'yle bir gececik yatmaynan
Adı çıkar ama kendi dul olmaz
Emirdağ'ına da kara gidelim
Ayvadan usandık nara gidelim
Buranın güzeli gönül eylemez
Gönül eyleyecek yere gidelim
Kıratımı bağladım ben demire
Yeşil gözler dönüvermiş kömüre
Fadime'yle bir gecelik yatmanın
Faydası var yedi sene ömüre

Söz: Ali Ercan
Yöre: Afyon Emirdağ
Derleme: Sümer Ezgü

Bağlamanın Pehlivanı

Çekiç Ali

Muharrem Ertaş ekolünün Hacı Taşan ve Neşet Ertaş'la birlikte en önemli üç isminden biridir. Bozkırın Tezenesi Neşet Ertaş onun için "Bağlamanın Pehlivanı" der. Çünkü öyle bir bağlama çalar ki tezenesi çekiçtir; öyle bir "ben yavrumu da gırşehirinde yitirdim" der ki sesi yürek sızlatır.

Onun gibi saz çalanı, onun gibi bozlak okuyanı bulmak zordur. Sazıyla, sözüyle kendine hastır Çekiç Ali. Öyle bir "Ela gözler nemli kiprik ıslıdır" der ki; dinleyenin de kiprikleri ıslanır.

Onun hem sesinde, hem de sazında öylesine kendine has bir renkle karşılaşılır ki, bu durum okuduğu türkünün daha ilk girişinde kendini belli eder. Başta Muharrem Ertaş olmak üzere Hacı Taşan'ın, Neşet Ertaş'ın da okuduğu bazı türküleri ve havaları (Biter Kırşehir'in Gülleri Biter,

Acem Kızı vb.) tamamen kendine has bir tavırla yorumlayarak, adeta okuduğu her eserin altına kolay kolay silinemeyecek güçlü bir imza atar.

Sazını sesine, sesini de sazına öylesine yakınlaştırır ki, sazla sesin birlikteliği ve iç içeliği oldukça etkileyici bir müzik dili ortaya çıkarır. Söyler gibi çalan, çalar gibi söyleyen bir üslup...

Çekiç Ali bağlamayı Muharrem Ertaş ve Hacı Taşan'dan biraz farklı bir stilde ve karar sesini klavyedeki ikinci oktav "re perdesi" ne taşıyarak çalar. Muharrem Ertaş'ın sürekli, Hacı Taşan'ın ise zaman zaman yaptığı boş alt teli (la perdesi) karar sesi kabul eden icra şekli yerine "re üzeri" icrayı tercih etmiştir.

Büyük Usta Neşet Ertaş, TRT'de bir programda onun bu çalma biçimi için; "Hacı Taşan ile babam aynı çaldılar. Fakat rahmetli Çekiç Ali, akordu re'ye aldı, re'den çalardı. Kırşehir ortamına bir yenilik getirdi. Tabii, ben de elim saz tutunca, ben de re'den tuttum. Sevilen bir bağlama sanatçısıydı; bağlamanın pehlivanıydı." der.

Neşet Ertaş:
"Hacı Taşan ile babam aynı çaldılar. Fakat rahmetli Çekiç Ali, akordu re'ye aldı, re'den çalardı. Kırşehir ortamına bir yenilik getirdi. Tabii, ben de elim saz tutunca, ben de re'den tuttum. Sevilen bir bağlama sanatçısıydı; bağlamanın pehlivanıydı."

ALİ ERSAN'DAN ÇEKİÇ ALİ'YE

Kaman'ın Meşe köyünden 1932 doğumlu Ali Ersan'ın Çekiç Ali'ye uzanan yaşam öyküsü, çilelerle doludur. Küçük yaşlarında annesinin derede çamaşır yıkadığı tokacı saz yapar. Çevikliği, ataklığı ve mızrap vurmaktaki hızı yüzünden köylüleri ona "Çekiç" lakabını takarlar. Hocası Muharrem Ertaş, eşi Fatma Hanım ise Ertaş'ın yeğenidir.

Hacı Taşan'dan dört yıl sonra, Neşet Ertaş'tan ise dört yıl önce dünyaya gelmiştir. Henüz çocuk yaşlarında iken köy odalarında saz çalmaya başlar. Ekmeğini yöre düğünlerinde saz çalıp türkü söyleyerek kazanır. Ustası Muharrem Ertaş, arkadaşı merhum Hacı Taşan ve üstat Neşet Ertaş gibi çok küçük yaşlarda yöre düğünlerine "çalgıcı" olarak gider.

Neşet Ertaş, babası olmadan tek başına düğünlerde çalmaya ilk olarak Çekiç Ali'nin yanında gittiğini söyler.

Çekiç Ali, mektep medrese görmemiştir ama doğuştan Allah vergisi sanatçılık yeteneği vardır. Zamanla kendini geliştirerek "alaylı sanatçılar" arasına katılır. Bu geleneğin diğer ustaları gibi o da içinde doğup büyüdüğü toplumu ve bu toplumun neşesini, hüznünü, ağıdını, oyununu, eğlencesini dile getirir. Bunu da sanat yapmak için değil, çalıp okumayı hayatının vazgeçilmez bir parçası olarak gördüğü için yapar.

Oğlu Aydın Çekiç onu; "Babam, mahalli bir sanatçıdır. Yöresel çalar, okurdu. Her imkanın kısıtlı olduğu bir dönemde onun, üç tane kaseti, 17-18 tane de 45'lik plağı vardı." sözleriyle anlatır.

En çok ustası Muharrem Ertaş'tan çok etkilenir. Bu etkiyi kendi iç dünyasında yoğuran Çekiç Ali, kısa ömrüne çok sayıda türküyü, bozlağı sığdırır. Abdal aşiretine mensup bir sanatçı olarak, Orta Anadolu abdal müziği geleneğinin önemli halkalarından birini teşkil eder.

Ünlü olduğu yıllarda, İstanbul'da bir plak şirketi, kendisine ait bir plağı izinsiz basıp çoğaltarak piyasaya sürer. Çekiç Ali bu haksızlığa itiraz etse de "senin adın Çekiç Ali değil ki, sen Ali Ersan'sın" bahanesi karşısında bir şey yapamaz.

Ünlü olduğu yıllarda, İstanbul'da bir plak şirketi, kendisine ait bir plağı izinsiz basıp çoğaltarak piyasaya sürer. Çekiç Ali bu haksızlığa itiraz etse de "senin adın Çekiç Ali değil ki, sen Ali Ersan'sın" bahanesi karşısında bir şey yapamaz.

Bunun üzerine Ali Ersan da, halk arasında ünlü olan Çekiç Ali adını, hukuki yola başvurarak resmileştirir ve Çekiç soyadını alır. Yeni adı "Ali Çekiç" olur. Kaman'ın Meşe köyünden Ali Ersan, işte böyle "Kırşehirli Çekiç Ali" olur.

Yorucu ve sıkıntılarla dolu yaşamı, onun hassas ve ince kalbini de yorar. Ankara Yüksek İhtisas Hastanesi'nde geçirdiği kalp ameliyatından kısa bir süre sonra beyin kanaması geçirir ve felç olur.

13 Eylül 1973'de, henüz kırk bir yaşındayken aramızdan ayrılır. Geride kısıtlı imkânlara karşın doldurduğu onlarca plağı, 45'likleri ve bugün dahi dillerden düşmeyen bozlakları kalır.

Etçi Umut®

"kırmızı etten, vazgeçemeyenlere.."

www.etciumut.com

/etciumut

Adres: Zübeyde Hanım Mahallesi, Kazım Karabekir Cd. 99/30, 06060 Altındağ/Ankara
Tel: +90 312 341 9220

Oğuzhan Açıkgöz ile

BAĞLAMA ÖĞRENMEK HAYAL DEĞİL!

Bağlama ile ilgili bilgi ve tecrübelerini sosyal medya üzerinden verdiği ücretsiz eğitimler yoluyla paylaşan genç müzisyen Oğuzhan Açıkgöz; "Elimden geldiğince internet sayesinde daha çok insana ulaşıp, bağlama konusunda kendisini geliştirmek isteyenler arasında 'fırsat eşitliği' yaratmak istiyorum" diyor.

Anadolu'nun hangi köşesine giderseniz gidin, mutlaka elinde bir saz, dilinde bir türkü olan genç ya da yaşlı, kadın veya erkek fark etmez, birini mutlaka bulursunuz. Yüzlerce yıldır acılarla yoğrulan bu toprakların her köşesinde çalınagelmiştir bağlama. Ve türkülere ve saza gönül veren kim istemez ki, Neşet Usta gibi çalıp söylemeyi…

Âşık Veysel diyor ki; "Ben gözlerimi kaybettikten sonra saz çalmaya başladım". Büyük Usta Neşet Ertaş'a sorduklarında; "Ben dünyaya geldiğimde sazı göbeğime koymuşlar" cevabını veriyor. Anadolu'da bir deyim vardır; "Kırkından sonra saz çalmaya kalkışmak", diye. Elbette, hiçbirimizin doğduğunda göbeğine saz konulmadı ve elbette, kırkından sonra saz çalmaya kalkışmak zordur, biliriz. Ama bağlamaya gönül vermenin, saz çalmanın yaşı olmadığını da biliriz.

İşte bugünlerde, bir genç bağlama ustası, Oğuzhan Açıkgöz, bağlama çalmayı ilerletmek isteyen binlerce takipçisiyle sosyal medya üzerinden bir araya geliyor. Açıkgöz amacını; "Elimden geldiğince internet sayesinde daha çok insana ulaşıp, bağlama konusunda kendisini geliştirmek isteyenler arasında "fırsat eşitliği" yaratmak ve bilgisi dahilinde çevremdeki müzisyen arkadaşlarımı bu sürece katkıda bulunmaya teşvik etmek istiyorum." sözleriyle özetliyor.

Bağlama ile ilgili bilgi ve tecrübelerini paylaşma fikri; kaynak bulma sıkıntıları yaşadığı dönemleri göz önünde bulundurarak kendisi gibi bağlamaya büyük ilgi duyan ve çalışma isteği olduğu halde imkansızlık nedeniyle müzik eğitiminden uzak kalan insanlarla arasında kurduğu empati ile ortaya çıkmış. "Gelişen teknolojiyi ve interaktif ulaşımı müzik adına faydalı bir hizmet için kullanmak, müzikseverlere bir nebze yardımcı olabilmek çok güzel bir duygu..." diyor ve ekliyor: "Paylaşımlarım neticesinde aldığım geri dönüşlerin verdiği manevi haz, benim en büyük huzur kaynağım oldu."

1986 Yozgat doğumlu genç müzisyen, İzmir'de yaşıyor. Bağlama ile ilk defa 2001 yılında lisede tanışıyor. "Ailemde maalesef kimse müzikle ilgilenmiyordu ve benim müziğe olan aşırı ilgim, ilk zamanlar onları fazlasıyla kaygılandırmıştı." diyen Açıkgöz; bağlamayla ilk tanışıklığından, sosyal medya üzerinden verdiği ücretsiz bağlama derslerine uzanan müzik serüvenini anlattı.

"ÖYKÜNME VE BESLENME" SÜRECİ ÇOK FAZLA UZAMAMALI

"Bağlamaya hizmet etmiş bütün ustalarımızı dinleyip

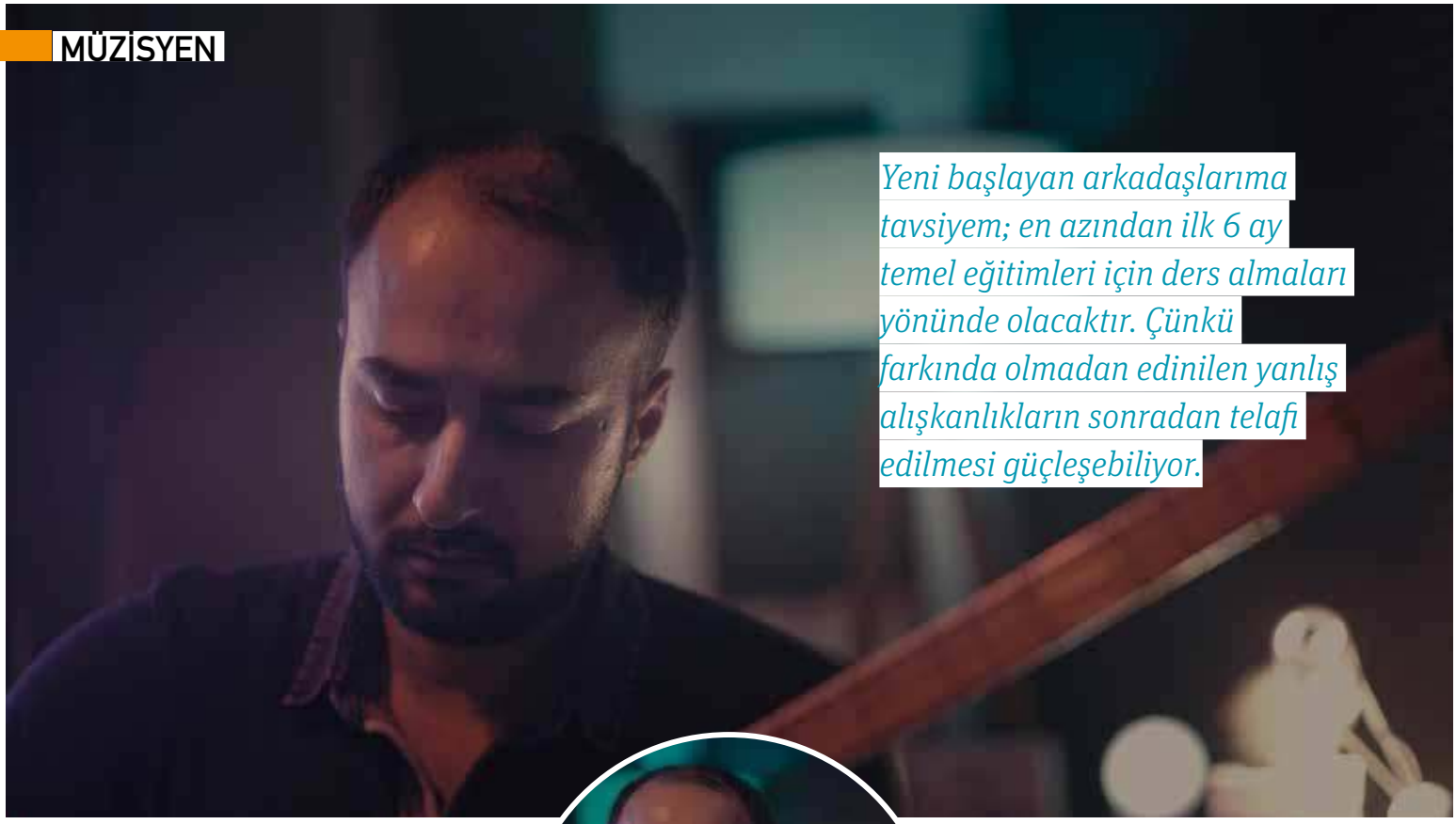

Yeni başlayan arkadaşlarıma tavsiyem; en azından ilk 6 ay temel eğitimleri için ders almaları yönünde olacaktır. Çünkü farkında olmadan edinilen yanlış alışkanlıkların sonradan telafi edilmesi güçleşebiliyor.

analiz ettim ve her birinden büyük feyz aldım. Bu isimler saymakla bitmez ancak ilk zamanlar bir müzisyenin olmazsa olmazı "öykünme ve beslenme" süreci çok fazla uzarsa, o kişinin müzikal kimliğinin başkalarının gölgesi altında kaybolacağını düşünüyorum. O yüzden belirli bir zamandan sonra daha çok kendimi dinlemeye, anlamaya ve özümü bulmak için yeni arayışlar içine girmeye başladım. Çok uzun bir yolculuk olduğunu biliyorum ama en büyük motivasyonum kendi adımlarımla yürüyebilmek, iz bırakabilmek..."

"BAĞLAMA, İCRACISINA BÜYÜK SORUMLULUKLAR YÜKLER"

"Bağlama; hem fiziki yapısı hem de içinde bulunduğu coğrafyanın kültürel zenginlikleri itibariyle icracısına büyük sorumluluklar yükleyen bir enstrümandır. Bunun bilinci ile icrasal olarak temiz ses elde etmek, tonlu çalabilmek, kon-

"Bağlama; hem fiziki yapısı hem de içinde bulunduğu coğrafyanın kültürel zenginlikleri itibariyle icracısına büyük sorumluluklar yükleyen bir enstrümandır."

disyon gibi, teknik hakimiyeti geliştirmeye yönelik egzersizlerin yanı sıra bağlı bulunduğu geleneğe ait eserleri yöresel tavır ve üslupla icra edebilmek için kapsamlı bir çalışmayı gerektirir."

"YENİ BAŞLAYANLARA TAVSİYEM..."

"Konservatuvar eğitimim sırasında birçok öğrencim oldu ancak yeni projelerim için son zamanlarda derslere pek vakit ayıramıyorum. Yeni başlayan arkadaşlarıma tavsiyem; en azından ilk 6 ay temel eğitimleri için ders almaları yönünde olacaktır. Çünkü farkında olmadan edinilen yanlış alışkanlıkların sonradan telafi edilmesi güçleşebiliyor. En önemlisi de hedef koyarak sabırla ve düzenli çalışmaları..."

BAĞLAMA EGZERSİZLERİ

"İnternetteki paylaşımlarımı takip eden arkadaşlarımın telkinleri ile bilgilerimi bir araya getirdiğim bir kitabım var. İsmi, Bağlama Egzersizleri… Kitabım; içinde bağlama klavyesini daha iyi tanımaya ve teknik hakimiyeti geliştirmeye yönelik farklı dizilerde birçok egzersizi barındıran ve bağlama için yaptığım enstrümantal çalışmaların bulunduğu bir kaynak oldu. Ayrıca kitapla birlikte gelen DVD ekinde egzersizlerin normal ve yavaş gösterim videoları mevcut. Umarım fazlası ile faydalı oluyordur."

SimgeReklam

- Plaket
- Madalya
- Kupa
- Bayrak
- Tabela
- Promosyon
- Dijital Baskı
- Modüler Yönlendirme

www.simgereklam.com.tr
info@simgereklam.com.tr
Posta Cad. No:19/26 Ulus/ANKARA
+90 0312 311 27 42

BAĞLAMA AİLESİNİN TARİHİ GELİŞİMİ

Süreç içinde aldığı adlar

İhsan Öztürk

Kutay Öztürk

Nejat Birdoğan "... Bağlamanın kopuzdan türemediğine ilişkin bir sav daha var; o da bağlamanın Hitit'lere özgü kutsal bir saz olduğudur. Kargamış kabartmalarında sapından sallanan püsküle kadar bütün biçimiyle bağlama görülmektedir. Kralın önünde çalındığına göre de kutsal bir sazdır." tezini öne sürmektedir.

Anadolu Medeniyetler Müzesi'ndeki Hitit Dönemi'ne ait bir kabartmada Bağlama - Tar benzeri bir çalgı resmedilmiştir. Çalan kişi aleti göğüs hizasında ve tar çalar gibi tutmaktadır. Çalgının sapında, bağlamadaki gibi perdeler çentiklenerek belirtilmiştir. Çalanın karşısında ise kollarını kaldırmış vaziyette bir başka insan figürü görülmektedir. (Resim:1)

Resim 1- *Anadolu Medeniyetleri Müzesi'ndeki Hitit Kabartması*
(Kaynak: Ülkelerde Kopuz ve Tezeneli Sazlarımız M. R. Gazimihal)

Ancak çok ustaca yapılan bir resim olmadığı için, ayrıntılar fazla belli değildir. Bu resim Nejat Birdoğan'ı ve aynı görüşü ileri süren diğer araştırmacıları desteklemektedir.

M. Ragıp Gazimihal ise; Dede Korkut hikâyelerinde 'Kolca kopuz' olarak bahsedilen çalgıdaki 'kolca' sıfatının, uzunca kollu anlamında ve boyunun bağlama veya cura çapında olduğunu belirtmekte, ''tambura tipli sazlarımızın atasının 'Kolca kopuz' olduğu Ortaçağ ve Orta Asya hesabına da her şeyden anlaşılıyor'' tespitini yapmaktadır.

Ancak şurası muhakkak ki; bugünkü haliyle görünüm ve kullanım açısından diğer Halk Çalgılarımızdan (Yaylı, Üflemeli, Vurmalı) daha iyi durumda olan bağlama ailesi birçok kültürün izlerini taşımaktadır.

Kopuzlarıyla tüm törenlerin baş aktörleri olan Kırgızların Baksı'larından, Oğuzların "Ozan"larından bu yana, bağlamanın, hangi aşamalardan geçtiğini anlayabilmek için, kopuz sözcüğünü ve kopuz adı alan müzik aletlerini irdelemek gerekir.

Büyük Larousse Ansiklopedisine göre kopuz, Eski Türklerce hem bir ermişlik ve ululuk simgesi, hem de bir iletişim (ulularla haberleşme) aracı sayılan, sesiyle iyi ruhları çağırıp kötü ruhları kovduğuna inanılan, biçim ve çalınış yönünden az ya da çok farklı birçok çalgının ortak adıdır. Ancak önceleri çalgı türü pek fazla olmadığından yayla çalınan kopuzlara (okça kopuz), mızrapla ve elle çalınanlarına da (kolca kopuz) denilmiştir.

Sözcük, çeşitli Türk lehçelerinde kobız, komuz, komıs biçimlerini almıştır. Biçim ve çalınış bakımından benzerliği olan çalgılara bazı Türk boylarında kemençenin eşanlamlısı olarak kıcak ya da kıyak, bazıları da "kopuz" adını vermişlerdir. Kaşgar'lı Mahmut'un Dîvânu Lugâti't-Türk adlı eserinde "ut"un; İbni Mühenna'nın Hilyet-ül İnsan ve Halbet-ül Lisan'ında, Şeyhülislam Esat Efendi'nin Lehçet-ül Lügat'inde ve Mütercim Asım Efendi'nin Terceme-i Burhan-i Katı'sındaysa Ut ve Barbutun eşanlamlısı olarak gösterilmiştir. Abdülkadir Meragi, Safiyüttin Urmevi'nin Kitab-ül Edvar'ına yazdığı şerhte, "kopuz-ı ozan" ve "kopız-ı rumî" diye iki tür kopuzdan söz eder. Meragi'ye göre "kopuz-ı ozan" uzun tekneli ve beş tellidir. "Kopız-ı rumî" ise yine beş tellidir ancak gövdesi "ud"a benzer. Evliya Çelebi de Seyahatname'sinde "Hersek zâde Ahmet Paşa'nın icadı" dediği kopuzun Bosna, Budin, Eğri, Temeşvar halklarına özgü üç telli bir çalgı olduğunu, bu çalgıya Anadolu'da hiç rastlamadığını, ama İstanbul'da 40 profesyonel kopuzcu tanıdığını yazar.

Kopuz sözcüğü başlangıçta tek bir çalgının adı olarak, daha sonraları tüm müzik aletlerin ortak adı olarak kullanılmıştır. M. Ragıp Gazimihal'e göre "Kopuz" Sözcük yapıbilgisi bakımından öz Türkçe'dir. Bu sözcük Türk diyalektlerinde ufak söyleniş ve yazılış farklılıklarına uğramış; Moğolca, Çince gibi Asya'dan komşu dillerde de değişikliklere uğrayarak birçok çalgıya ad olmuştur. M. Ragıp Gazimihal'in Türkolog Prof. Dr. A.N. Samayloviç'ten edindiği bilgilere göre Çin'de

Haydar Babur planya ile tekne ağzını tesviye ederken.

BUGÜNKÜ HALİYLE GÖRÜNÜM VE KULLANIM AÇISINDAN DİĞER HALK ÇALGILARIMIZDAN (YAYLI, ÜFLEMELİ, VURMALI) DAHA İYİ DURUMDA OLAN BAĞLAMA AİLESİ BİRÇOK KÜLTÜRÜN İZLERİNİ TAŞIMAKTADIR.

"kovzı" sözcüğü ağızla çalınan çalgı anlamında kullanılmaktadır. Bazı Çin dilcilerinin kendisine dediğine göre kovzı'nın etimolojisi Çin'ce değil, Türkçe'dir. Samayloviç sözcüğün aslının "kop-boğz" olabileceği olasılığından söz etmiştir. Ağız kovzısının dip tarafı ağza alınabilecek iriliktedir. Maşa gibi iki tane madeni kolcuğu vardır ve bir demir dil bunlar arasından ağza gelen dip yerine sıkıca tutturulur. Aletin dibi ağızdayken dışta kalan bu dil teline her dokunuluşta hoş sesler çıkar. Yakut, Tonguz ve Çin kovzısı işte bu çalgıdır. Aynı çalgıyı Hazar Bölgesinde Türkmen kadınları da çalmaktadırlar.

Kopuz sözcüğünün çeşitli lügâtlerdeki şekillerini ve kullanıldığı ülkeleri şöyle sıralayabiliriz:

Kobuz: Karaim Türkçe'sinde bir çeşit ıklığ kemençesi.

Kobuz: Kara Kırgız ve Kırgızlarda Kırgız Kemençesi.

Kobuz: Tarançi Türkçe'sinde demirden ağız tanburası.

Komıs: Altay, Şor, Koybal, Kaç ve Baraba Türklerinde müzik aleti (Çalgı).

Kobus: Uygurca'da müzik aleti.

Kovuz: Kazakça müzik aleti.

Kavuz: Özbekçe müzik aleti.

Kopuz: Çağatayca saz, keman.

Koboz: İki telli, tırnakla veya at kılından yapılmış yayla çalınan müzik aleti.

Kopuzu icat eden Dede Korkut (Korkut Ata)

Dede Korkut'a Orta Asya Türk kavimleri tarafından Korkut – Ata denilmektedir. Prof. Abdülkadir İnan'ın bulduğu bir belgeye göre Türkmenlerin ötesindeki Kazak - Kırgızların inanışlarına göre Korkut-Ata Türk ulularının en büyük velilerinden biri sayılır. Kazakların kopuz, dombra, tanbure gibi sazlarını icât eden de yine Korkut Ata'dır. O'na Korkut Bahşi denmesi de "kopuzlu ve sazlı âşıkların en büyüğü olarak" kabul edilmesinden kaynaklanıyordu. Bu nedenle Kazak – Kırgız Bahşi'leri kopuzlarıyla ruhları çağırırken "Su ayağı Er Korkut! Felaketi sen korkut." deyip Dede Korkut'tan yardım dileniyorlardı. Korkut Ata'nın mezarı Sir - Derya ırmağının kıyısında bulunduğundan "Su ayağı Er Korkut" deniyordu. Velilik sembolü ise kopuz idi…

Kırgızların inanışlarına göre Korkut-Ata Türk ulularının en büyük velilerinden biri sayılır. Kazakların kopuz, dombra, tanbure gibi sazlarını icât eden de yine Korkut Ata'dır.

Kopuza Türk Boylarında verilen değerle, onun kutsallığıyla ilgili Dede Korkut kitabında örnek verilecek birçok olay vardır. Bazılarını ilginç gelebileceği düşüncesiyle aktarmak istiyorum.

1) ... Kanturalı adlı yiğit bir boğayla güreşmeye çıkmadan önce, kırk yiğidinin korkup ağladığını gördü ve onlara şöyle dedi:

"... Hey kırk eşim, kırk yoldaşım, niye ağlarsız? Kolca kopuzum getirin, övün beni" dedi. Burada kırk yiğit kopuzla Kanturalı'yı övmüşler, görelim hanım nice övmüşler: "...Sultanım Kanturalı!.. Boğa boğa dedikleri, kara inek buzağısı değil midir?" diye Kanturalı'yı övüyorlar. Bundan sonra Kanturalı Bey güç ve moral buluyor ve boğayı yeniyor.

2) Dede Korkut kitabında düşmanlar esir ettikleri Kazan Bey'e şöyle dediler: "Bizi öv, Oğuz'u sındır, seni koyu vere-

lim git.” Kazan Bey de “ben yeryüzünde adam övmezim. Mere (bire) kâfirler kopuzum getirin, sizi öveyim” dedi. Vardılar, kopuzu getirdiler... Ancak Kazan Bey kopuzunu eline alınca yine kendisini övmeye başladı...”

3) Esir düşmüş olan Dirse Han oğlu Bugaç Bey’in öldürülmek istendiğini anlayınca şöyle der: “Benim elimi şeşin (çözün), kolca kopuzum elime verin, ol yiğidi döndüreyim” dedi... Dirse Han’ın elini şeşdiler (çözdüler), kopuzunu eline verdiler. Dirse Han söyler bakalım ne söyler: “...”

4) Yine Dede Korkut kitabından:

“... Oğlan uykudan uyanıp sermürdi (sıçradı), ayağa kalktı. Kılıcının balçağına yapıştı ki, (başındaki adamı kılıcı ile) çırpa. Gördü kim adamın elinde kopuz var. Bunun üzerine şöyle dedi: “Mere kâfir, Dedem Korkut hürmetine (kılıcımı) çarpmadım! Eğer elinde kopuz olmasaydı, ağam başı için seni iki pare (parça) kılar idim!” dedi. Kısacası elinde kopuz bulunan kişi saygıdeğer oluyordu. Bu da kişinin değer ve saygısından dolayı değildi. Elinde Dede Korkut’un bir sembolü olan, kopuzdan ileri geliyordu.

Yukarıdaki örneklerden de anlaşılacağı gibi kopuzun sesi; övgü, yergi, kötü ruhları kovma, iyi ruhları çağırma, ulularla haberleşme, hastalıkların tedavisi, yiğitlere güç vermek v.b. işlevleri olan ilâhî bir sesti.

Kopuz, herhangi bir ağaç gövdesinden yapılmazdı. Kopuzun yapılmasıyla ilgili bilgiler de yarı Müslüman – şaman olan Kırgız Bakşı’larının dualarına şöyle yansıyor:

1) “Üyenki ağacının tübünden (dibinden), oyulup alınan kopuzum! Karagay ağacının dibinden, çekilip alınmış kopuzum! Kızıl kırçın tobulgu ağacından, perdeni (caşık) yaptığım kopuzum! Yürük atın kuyruğunun (kılından) tel kıldığım kopuzum! Taşta biten ırgay çalısından, kulak kıldığım kopuzum...”

2) “...Karagay ağacından kopuzumu koluma aldım! Bir su yılanı gibi (her yerde) dolandım!..

3) “...Yalnız biten (calgız çıkan) tobulgu (ağacından) yayını (cayçık) kıldığım kopuzum!..”

Tobulgu adlı bitki bir ağaçtan çok, büyükçe bir çalıdır. Demek ki bu ağaç toplu halde bulunmuyor ve dağınık olarak yetişiyor. “Iklığ kopuz”un yay ağacı da bundan yapılıyor. Tel ve yay olarak da at kılı kullanılıyor. Yine Kırgız Türkleri kemençelerine “kıl kıyak” diyerek diğer çalgılardan ayırıyor.

KOPUZUN SESİ; ÖVGÜ, YERGİ, KÖTÜ RUHLARI KOVMA, İYİ RUHLARI ÇAĞIRMA, ULULARLA HABERLEŞME, HASTALIKLARIN TEDAVİSİ, YİĞİTLERE GÜÇ VERMEK V.B. İŞLEVLERİ OLAN İLÂHÎ BİR SESTİ.

TÜRKÜ life

TRT Türkü Radyo'nun konuğu oldu

Türkü Life İmtiyaz Sahibi Ankara Post Medya A.Ş.Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Yılmaz, Salih Turhan ve Abuzer Akbıyık'ın TRT Türkü Radyo'da hazırlayıp sunduğu "Türkü Muhabbeti" programının konuğu oldu.

Araştırmacı, derlemeci ve yazar Abuzer Akbıyık ile yine araştırmacı, derlemeci, yazar ve Kültür Bakanlığı Sanatçısı Salih Turhan'ın birlikte hazırlayıp sundukları "Türkü Muhabbeti" programı, TRT Türkü Radyo'da başarılı bir şekilde devam ediyor.

Her Cuma günü 19:00 - 20:00 saatleri arasında yayınlanan program, türkülerimizin kültür hayatımızdaki yerini, geçmişini, bugününü ve hikâyesini dinleyicileriyle buluşturuyor.

Sanatçı, akademisyen, araştırmacı, derlemeci, kaynak kişi, bestekâr,

şair ve yazarlarla gerçekleştirilen sohbetlerin yer aldığı programa, geçtiğimiz günlerde dergimizin Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Yılmaz konuk oldu. Halk müziğimizde süreli yayınların ve dergilerin yeri hakkında değerlendirmelerde bulunan Yılmaz, konuya ilişkin Akbıyık ve Turhan'ın da sorularını yanıtladı.

Akbıyık: "Türkü Life, günümüzde yayınlanan en önemli dergi"

Urfa yöresine ait mahalli sanatçıları ve bu bölgenin halk oyunlarını dergimiz için kaleme alan Akbıyık, Türkü Life'ı, halk kültürü ve halk müziği alanında günümüzde yayınlanan en önemli dergilerden biri olarak niteledi. Bir saate yakın süren sohbet, Akbıyık'ın, pek çok okurumuzun da cevabını merak ettiği sorusu ile başladı; "Neden Life?"

Türk Halk Müziği ve kültürü üzerine bir dergi hazırlama kararının ardından, oluşturdukları Yayın Kurulu'nda derginin ismi üzerinde görüş alışverişinde bulunduklarını kaydeden Mehmet Yılmaz, "Madem Türk Halk Müziğini ve kültürünü genç nesillere aktarmayı hedefliyoruz, o halde derginin ismi konusunda da gençlere başvuralım" görüşünün öne çıktığını belirtti ve şöyle devam etti:

"Gençler önerdi, Türkü Life oldu"

"Gençlere sorduk, 'dergimizin ismi ne olsun?'. Aslında bizim düşündüğümüz isimler arasında 'Life' seçeneği yoktu;

AKBIYIK:

"TÜRKÜ LİFE, HALK KÜLTÜRÜMÜZ VE HALK MÜZİĞİMİZ ALANINDA GÜNÜMÜZDE YAYINLANAN EN ÖNEMLİ DERGİLERDEN BİRİ."

gençler önerdiler. Biz de gençlerden gelen bu isim önerisini yayın kurulumuz ile istişare ettik. Sonra gördük ki, aslında yabancı bir kelime olmasına rağmen, dergimizin misyonuyla örtüşüyor.

Birincisi, gençlerimizin baktığı taraftan halk kültürümüzü anlatabilecektik. Çünkü hayata 'life' kavramıyla bakıyor bu gençler. Muharrem Ertaş'lar, Davut Sulari'ler, Muzaffer Sarısözen'ler gibi esas kaynakları temsil eden bir türkü tarafı var ve bu değerleri temsil ediyor. Diğer taraftan teknoloji ile birlikte halk müziği içinde olup, hayatı 'life' olarak yaşayan genç bir kitle de mevcut. Bu nedenle 'Life' da bu genç kitleyi temsil etsin istedik.

Bir diğer neden, marka ve patentten kaynaklanan sorunlar oldu. Belirlediğimiz isimlerin marka patentlerinin başka kişi ve kuruluşlarca alındığını gördük.

Bu noktada şunu da söylemek lazım; küresel pazarda yer edinmek, söz sahibi olmak için gençlerin jargonundan hamleler de yapmamız gerekiyordu.

Yani her yönüyle, Türkü isminin de Life isminin de birbirini tamamladığını düşünüyoruz."

Turhan: "Devamlılık önemli"

Türkü Life'ın içeriğinin zengin, grafik ve baskı kalitesinin çok yüksek olduğunu belirten program sunucularından Salih Turhan da geçmiş yıllarda bazı halk müziği dergilerinin yayın hayatına atıldığını ancak devamlılığı sağlayamadığına dikkat çekti. Dergimize uzun bir yayın hayatı dileyen Turhan, Türkü Life'ın geçmişteki dergilerden ayrışan yönlerini sordu.

Mehmet Yılmaz şu açıklamada bulundu.

"Geçmişte yayın hayatında olan, bahsettiğiniz o kıymetli dergiler ile Türkü Life arasında kimilerine önemsiz görünebilecek ancak bize göre çok büyük bir fark var. Bahsettiğiniz bu kıymetli dergilerin yayınlandığı yıllarda, bu denli bilgi kirliliği yoktu. Evet, bilgiye ulaşmak zordu ama zor da olsa doğru bilgiye ulaşabiliyordunuz. Günümüzde ise bilgiye ulaşmak çok kolay ancak doğru bilgiye ulaşmak çok zor. Çünkü had safhada bilgi kirliliği var. Bu nedenle biz, okurlarımıza en doğru bilgileri aktarabilmek için kaynağına kadar araştırma yapmaya özen gösteriyoruz.

Öte yandan Türkü Life'ın genç bir hedef kitlesi var. Kültürümüzü, gençlerimizin baktığı taraftan kendilerine anlatmaya çalışıyoruz. Bu anlamda basılı dergimizin yanında, dijital alanlarda da dergiyi ücretsiz olarak okuyucularımızla buluşturuyoruz. Dijital dergimiz, www.turkulife.com.tr adresinden, mobil platformlarda IOS ve Android uygulamalarından ve Turkcell Dergilik'ten ücretsiz okunabilmektedir."

PRESTİJ

OTO YIKAMA VE KUAFÖR

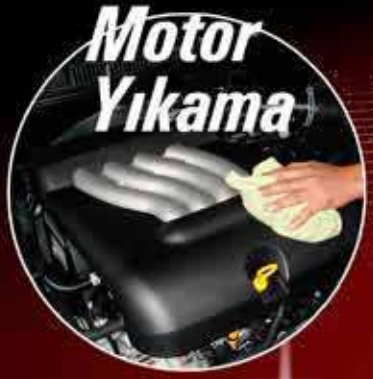

PRESTİJ OTO YIKAMA VE KUAFÖR
Basınevleri Mah. Selçuklu Cad. No: 167/A-B
Keçiören-ANKARA
Tel: 0535 555 05 03

Zurnaya hayat veren el
Oktay Dursun

Gelin çıkartmada ağlatan, eğlencede oynatan zurna, ustası Oktay Dursun'un maharetli ellerinde hayat buluyor. Dedesinden miras bu kültürel hazineyi, bugün halen Tokat'ta başarıyla devam ettiren Oktay Usta; zurna kültürünü ve yapımını öğrenip, sonraki kuşaklara aktaracak gençleri bulamamaktan yakınıyor.

Zurna; Türk halk müziğinde özellikle Orta Anadolu eserlerinde, kına gecelerinde, eğlencelerde meydan sazı olarak karşımıza çıkıyor. Gelin çıkartmada ağlatıyor, eğlencede oynatıyor… Ama çalması da yapımı da çok zor. İşte böylesine zorlu bir enstrüman, Tokatlı usta Oktay Dursun'un ellerinde hayat buluyor.

Küçük yaşta dedesinden devraldığı bu kültürel hazineyi, bugün halen Tokat'ta başarıyla devam ettiriyor Oktay Usta. "Dedem iyi bir zurna ve davul yapımcısıydı." diyor; "Dedem de kendi dedesinden öğrenmiş. 2002 yılında vefat edince bana yadigar kaldı atölyesi. Bu atölyenin 1,5 asırlık bir geçmişi var."

Oktay Dursun, bir dönem UNESCO Yaşayan İnsan Hazinesi Kültürel Miras Taşıyıcısı adayı olsa da velayet gösteremediği ve enstrüman icrası yapamadığı için seçilememiş. Zurna kültürünü ve yapımını öğrenip, sonraki kuşaklara aktaracak gençlerin olmadığından yakınıyor; "Bir buçuk asırlık bu atölye, sanırım benimle birlikte son bulacak." diye hayıflanıyor.

Enstrüman yapımında usta-çırak eğitiminin önemini vurgulayan Dursun, "Hevesli, istekli çıraklar olmalı ki bu kültürü ve yapımcılığını öğretebileyim. Ama maalesef çıkmıyor. Ben, sabırsızlıkla öğrenecek kişilerin çıkmasını bekliyorum…" diyor.

EN İDEAL ZURNA İÇİN...

Dedik ya, çalması da yapımı da zor… Hazır Oktay Usta'yı bulmuşken, zurna yapımının inceliklerini öğreniyoruz. En ideal zurna için genellikle Erik ve Kayısı ağaçlarını tercih ettiğini söyleyen Oktay Usta, zurna yapımı ile ilgili tecrübelerini bizimle paylaşıyor:

"Her iki ağaçta da avantajlar ve dezavantajlar var. Bunları şöyle açıklayabilirim; örneğin, zurna yapmak üzere kesilen erik ağaçlarının kuruma döneminde yüzde sekseni yarılır, çatlar ve enstrüman değil, odun olur. Ağacın kalan yüzde yirmisi enstrüman olarak çıkar. Ancak bunun yanında zurnada da sulu çalışan bir mekanizma vardır ki erik ağacında bu mekanizma ıslandığında, çok net ve tiz bir ses verir.

Kayısı ağacında ise tam tersi bir oran vardır. Kesilen ağaçların yüzde yirmisi odun olur. Geri kalan yüzde sekseni enstrüman ağacı olur. Ancak mekanizma ıslansa da sesi değişmez."

Zurna, Ortadoğu başta olmak üzere, Hindistan, Moğolistan, Çin, Balkanlarda kullanılmış bir çalgıdır. Ülkemizde, askeri müzik olan mehter müziğinin başlıca çalgılarından olan zurna, günümüzde geleneksel olarak davulun vazgeçilmez eşlikçisi konumundadır. Bu bakımdan Anadolu'da ve Rumeli'de oldukça yaygın olarak kullanılmaktadır.

Zurna üç parçadan oluşmaktadır. En büyük parçası olan kısmına lüle, kamıştan yapılan küçük parçaya zıpçık ya da sipsi, kamışla büyük parça arasında bulunan kısma ise dil adı verilmektedir.

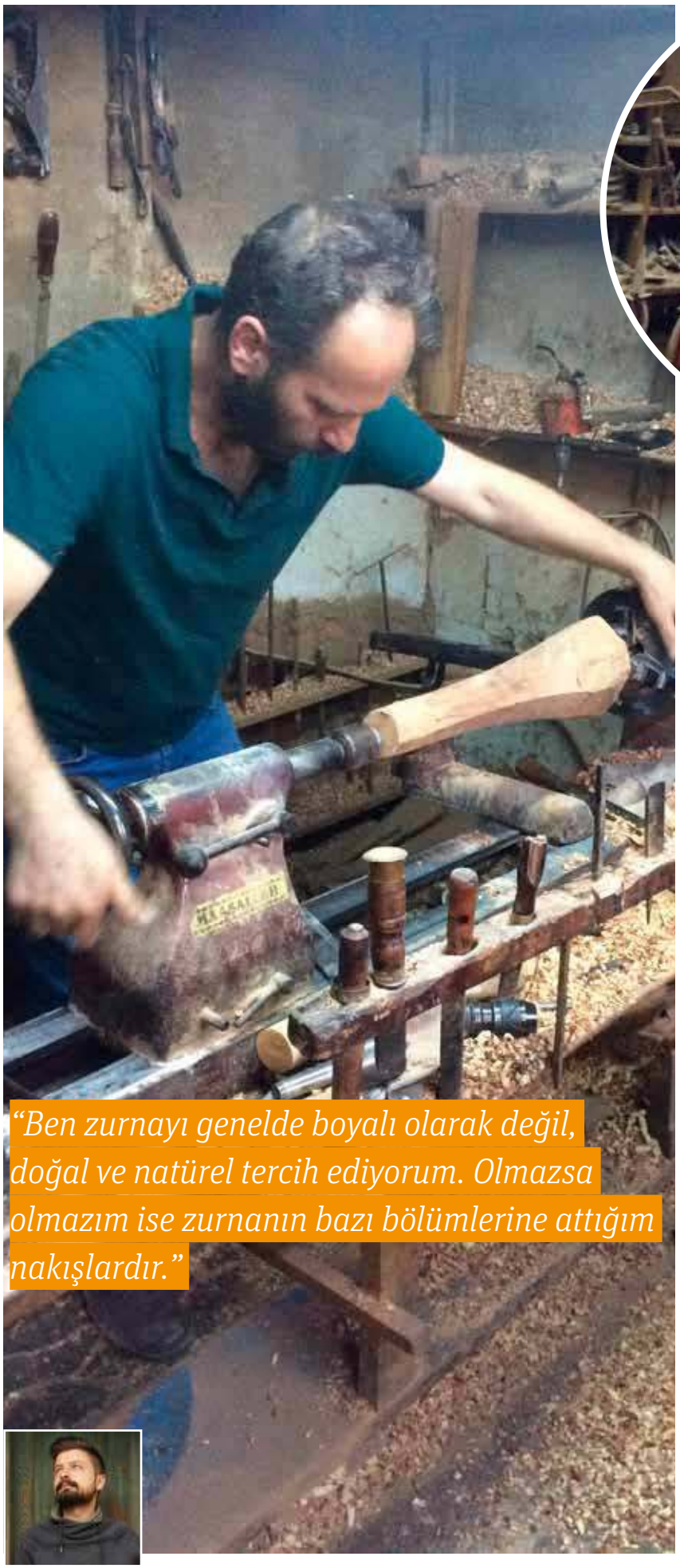

"Ben zurnayı genelde boyalı olarak değil, doğal ve natürel tercih ediyorum. Olmazsa olmazım ise zurnanın bazı bölümlerine attığım nakışlardır."

"KESİLEN AĞAÇ 24 İLE 36 AY ARASINDA BEKLİYOR"

"Ağustos ve Eylül aylarında enstrüman yapımında kullanılmak üzere ağaç kesimine başlarız. Bu kesimler biraz da bölgeye göre değişiklik gösterir. Bizim bu aylarda kesmemizin nedeni ağacın tabanının kuru olmasından dolayıdır. Kesilen ağacın atölyede kaba hali biçildikten sonra, 24 ile 36 ay arasında bekleme sürecine giriyoruz. Enstrüman yapılacak bu ağaçlar tam anlamıyla kurumaya bırakılıyor. İşte bu bekleme süresinde yarılan, çatlayan ağaçlar odun oluyor. Tam kuruma sonrası yarılmayan, çatlamayan ağaçlara şekil vermeye başlıyoruz."

"HANGİ ENSTRÜMANI YAPARSANIZ YAPIN, KONSERVATUAR OKUYUN"

Zurna kültürünü öğreteceği çıraklar bulamasa da Oktay Dursun, gençlere "hangi enstrümanı yaparsanız yapın, konservatuar okuyun" tavsiyesinde bulunmayı da ihmal etmiyor. Türkü Life olarak biz de kültürümüzün bu önemli mirasının devamlılığı açısından Oktay Usta'dan zurna yapımcılığını öğrenecek genç kuşakların çıkmasını arzu ediyoruz.

Röportaj: Yiğit Öztürk

UMUT
İLETİŞİM

0 CİHAZ ALIMI SATIMI
2. EL TELEFON ALIM SATIMI
TEKNİK SERVİS

vodafone

TURKCELL

Türk Telekom

Sanatoryum Caddesi No: 92/E • Keçiören / ANKARA
0538 542 00 00

TÜRKÜLERLE GELEN BİRİNCİLİK

Çağdaş Aslan, Baki Can Yalçın ve Tolga Güneş'ten oluşan Anadolu Trio ekibi, Türkiye'yi temsilen katıldıkları 17. Uluslararası Sırbistan Kikinda Müzik Festivali'nde düzenlenen yarışmada, seslendirdikleri türkülerle birincilik ödülünü kazandı.

Üç genç müzisyenden oluşan Anadolu Trio grubu, 25 – 29 Temmuz 2018 tarihleri arasında gerçekleştirilen 17. Uluslararası Sırbistan Kikinda Müzik Festivali'nde yakaladıkları başarı ile Türkiye'ye gurur yaşattı. On ülkeden müzisyenlerin katıldığı festivalde, ülkemizin yedi bölgesinden türküler ve deyişler seslendiren Anadolu Trio, bu uluslararası organizasyondan birincilikle döndü.

Türkü Life, Türkiye'ye dönüşlerinin ardından grup üyesi Çağdaş Aslan ile konuştu. Birincilikle dönmenin kendilerini çok mutlu ettiğini belirten Aslan, duygularını şu sözlerle aktardı:

"Üzerimizde ülkemizi ve kültürümüzü en iyi şekilde temsil etmenin sorumluluğu vardı. Bayrağımız ve yöresel kıyafetlerimiz ile Sırbistan'a gittik. Repertuvarımıza yedi bölgemizden de türküler aldık. Festival süresince katılımcılara ve diğer ülkelerden gelen müzisyenlere bağlamamızı, türkülerimizi ve kültürümüzü tanıtmaya çalıştık; sohbet edip, görüş alışverişinde bulunduk. Açıkçası, beklentilerimizin çok üstünde bir ilgiyle karşılaştık, hatta konserlerimizde dakikalarca ayakta alkışlandık. Şunu rahatlıkla söyleyebilirim; oraya gelenler türkülerimizi ilk defa dinlediler ve aşık oldular.

Sonuçta, iyi bir başarı elde ettik ve festival kapsamında düzenlenen yarışmada birinci olduk. Bu, gerçekten çok gurur verici. Başarıyı, bize türkülerimizin yolunu gösteren güzel ustalarımız sayesin-

de elde ettiğimizi hep aklımızda tutuyoruz. Buradan hepsini saygı ve sevgiyle; vefat edenleri ise rahmetle anıyorum."

İMKANSIZLIK BAŞARIYI ENGELLEYEMEDİ

Aslan, festivale büyük zorluklar içerisinde gittiklerini de sözlerine ekledi. Bu süre içerisinde kimsenin destek olmadığını gördüklerini söyleyen Aslan, ilgisizlikten yakınarak şöyle konuştu:

"Festival komitesi tarafından bizden istenen, sadece yol masraflarımızı kendimizin karşılamasıydı. Biz de daveti alır almaz, halk müziğimizi, kültürümüzü tanıtmayı amaçladığımız bu organizasyon için yol masraflarımızı karşılayacak bir sponsor arayışına girdik; çalmadık kapı bırakmadık. Ama inanın ilgilenen hiç kimse olmadı. Biz de çareyi, konserden konsere koşturup para biriktirmekte bulduk. Uçak biletlerimizi de konserlerimizden biriktirdiğimiz para ile aldık.

Bundan sonra da Anadolu Trio olarak, elimizden geldiğince dünyanın her yerine gitmeyi ve türkülerimizi söylemeyi planlıyoruz. Çünkü şunu gördük; kültürümüze ve türkülerimize yurt dışında büyük bir ilgi var."

ANADOLU TRİO OLARAK, ELİMİZDEN GELDİĞİNCE DÜNYANIN HER YERİNE GİTMEYİ VE TÜRKÜLERİMİZİ SÖYLEMEYİ PLANLIYORUZ.

Öyle görülüyor ki; devlet desteği ya da sponsorluk katkısıyla, halk müziğine emek harcayan gençlerimize yeterli olanaklar sağlanmış olsa, çok daha fazla başarılara imza atacaklar. Doğru adımlarla ilerleyen bu gençlerin, pek çok uluslararası festivalde ve organizasyonda kültür elçilerimiz olduğunu unutmamak gerekir.

DELBEK

Delbek enstrümanının, ortalama 2000 yıldır insanların hizmetinde olduğu düşünülmektedir. Geçmişte "Delbekçi" olarak bilinen şamanların, delbek çalarak büyü bozdukları, nazardan korundukları ve iyi yönde dua ettikleri belirtilmektedir. Delbek enstrümanı Zamanla Orta Asya'dan Anadolu'ya göç eden Türkmenler vasıtasıyla da ülkemiz topraklarına girmiştir.

Fethiye ve Teke bölge halkının sıklıkla kullandığı müzik aletlerinden biri olan delbek enstrümanı, zilsiz ve görünüşü tef enstrümanına benzeyen, ağaçtan kasnağın bir yüzüne çivilenmesiyle sabitlenmiş deri gerdirilmesiyle imal edilir. Genelde keçi ya da sığır derisinden yapılır. Zilsiz ve vurmalı bir çalgıdır.

Delbekçilik kültürü; delbekçi kadınlar tarafından geçim kaynağı olarak düğün, şenlik vb. eğlencelerde özellikle de kına gecelerinde delbek çalmak ve türkü söylemek suretiyle uygulanan ancak zamanla yok olmaya yüz tutan geleneklerden biridir.

İcra sırasında delbek enstrümanı sol elde genellikle omuz hizasında tutulur ve sağ elle çalınır. Günümüzde delbek enstrümanı, teke yöresinde ve özellikle Muğla'nın Fethiye ilçesinde çok az sayıda kadın tarafından icra edilmektedir.

AKTİFGRUP
TURİZM
www.aktifgrupturizm.com
ÖNEY CADDESİ NO: 2 / 7 İNCİRLİ-KEÇİÖREN-ANKARA
TEL: +90 312 358 9 358

YENİ ALBÜMLER

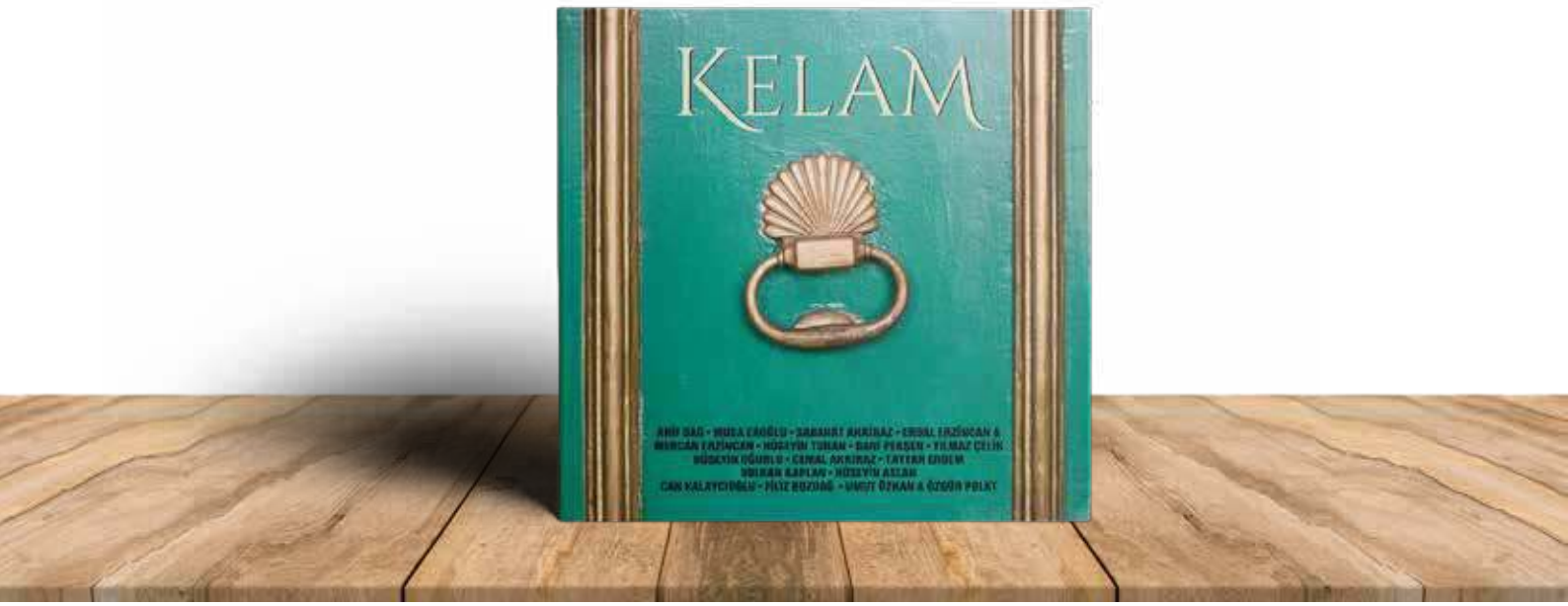

TEK
TÜRKÜLER
GÜLER DUMAN
LATİF DOĞAN
ÖZCAN TÜRE
EYÜPHAN
ARZU
YAĞIZ
TÜLAY MACİRAN
ERCAN PAPUR
SELEN TEK
MEHMET BALAMAN
MARAL
ERENSOY AKKAYA
MEHMET TEK

cansu koç
Çay Var İçersen

Abdullah Gündüz

Susuzam Su İsterem…

Bilimsel araştırmalar insanoğlunun hiç yemek yemeden en fazla 25-30 gün yaşamını sürdürebileceğini ancak hiç su içmeden en fazla 7-8 gün dayanabileceğini söylüyor. Bundan şöyle bir sonuç çıkarmak mümkün: Su insan hayatının en önemli ihtiyaç maddesi.

Su; başta insan olmak üzere, bitki ve hayvanların hayatındaki hemen her süreçte etkili bir şekilde yer alır. Ondan yararlanma ve zararlarından korunma çabaları ta ilk çağlardan beri gelir günümüze. Ne zaman ki bu hayati nesneden yararlanma imkanı kalmamıştır, işte o zaman büyük göçler başlamış. Ta Orta Asyalardan kalkıp buralara uzanmamızın kökeninde de bu susuzluk yatmıyor mu?

İyi ki gelmişiz Anadolu'ya… Bu dört bir yanından su kaynayan ülkede öyle pınar başları bulmuş, öyle çeşme taşları tutmuş, öyle köpük dolu sular yutmuşuz ki, her biri ömre bedel türkü olup karşımıza çıkmış, hatıralarımıza girmiş.

Testi doldurdum çaydan
Gülü de kopardım daldan
Bir goncaya vuruldum
O gonca bilmez haldan

Ey su yolu su yolu
Gider boş gelir dolu
Testi kulpun kırılsın
Yoruldu yârin kolu

Su; içme suyu ve tarım öğesi olarak yeryüzündeki yaşamın sanki temelini oluşturuyor. Aynı zamanda insanlığın; ulaşım, temizlik, endüstri ve eğlence gibi faaliyetlerine de vazgeçilmez bir madde olarak başköşede yerini alıyor. İşte böylesine güçlü taraflarından ötürü su birçok uygarlıkta adı hep kutsal olarak anılmış, çevrelerine tapınaklar yapılmış. Ege, Mısır ve Hint uygarlıklarında olduğu gibi…

Anadolu'da ise halk, ozan, aşık; su ve onun türevlerinden çeşmeyi, pınarı, kuyuyu, su kadar aziz türkülerle süsleyerek ölümsüzleştirmiş. Suyu, pınarı, çeşmeyi asıl diyeceklerine birer basamak olarak kullanarak işlemiş çoğu kez türkülerinde. Gerek İslam mimarlığında gerekse Anadolu sivil mimarlığında temizlik, aptes alma ve su içme işlevlerini karşılamak için çeşmelere, iletişim aracı olarak ayrı bir ruh verme başarısını göstermiş ağlayan nar, gülen ayva halkımız. "Sana derim sana ey kahveci pınarı / Benim yarim bu dağlardan geçti mi" demiş, "Pınara varmadın mı / Gül koydum almadın mı" demiş türkülerinde.

Pınardan dudu geçti
Elini yudu geçti
Yıkılası pınarlar
Dudu ne dedi geçti

Pınarın kaşı kara
Üstünün taşı kara
Mevlam alnıma yazmış
Gözü göğ kaşı kara

dudu : bir kadın adı
gözü göğ : gök gözlü, mavi gözlü

Pınara varmadın mı
Su alıp gelmedin mi
Seni efenin kızı
Hiç gelin olmadın mı

Bu pınar eşme pınar
Derdimi deşme pınar
Yâr yanına gelende
Su ver söyleşme pınar

Şöyle gözümüzü kapatıp, yeşillikler içinde pastoral bir dünya çizdiğimizde ya da onu daha bir daraltır da yeşil bakir bir çevre hayal ettiğimizde, hayalimizin ortasından hep şırıl şırıl akan bir dere vardır. Yalağında su içen kuşlarıyla, başında kaval çalan çobanıyla birlikte mutlaka bir çeşme mevcuttur. Eskiden beri çeşmeler; bahçelerin, köylerin, kentlerin düzenlenmesi sırasında hep göz önünde bulundurulmuş. Onun kent dokusu içinde müstesna, çarpıcı bir yeri olmuş her zaman. Hatta en yalın biçimiyle bile; suyun depolandığı haznesi, aktığı lüle ya da musluğu ve yalağıyla birlikte, yapıldığı dönemin mimarlık üslubu içinde belirgin heykelsi değerler kazanmışlar. Hele bir acıklı aşk serüvenine tanık olmuşsa; aşığın, ozanın halinden anlar, onunla adeta konuşur gibi yakınlık göstermişse zamanında, işte o zaman bırakın heykeli, anıtlaşmış bir yapı olarak karşımıza çıkar çeşme türkülerimizde.

Çeşmenin musluğu, tası, yalağı, taşı, mermeri, kemeri, üstünde biten ağacı, su kabı konan oyuğu, nişi, özellikle yazıtı, tuğrası gibi belgesel öğeleri; çeşmelere farklı bir özellik kazandırır. Ve bu çeşmelerin konumları, fiziksel biçimlenişleri ve yapılış nedenleri onlara özel isimler verilmesini sağlar. Mesela; meydan çeşmesi, çukur çeşme, oda çeşmesi, namazgah çeşmesi, çoban çeşmesi, öküz pınarı, acı çeşme, kızlar pınarı, kör çeşme, aşıklar çeşmesi, keklik pınarı, baş çeşme, kara pınar vesaire…

Helkemi suya daldırdım
Doldu diye galdırdım
İki gözüm ey Kamber
Bileziğimi ben aldırdım

Arzu'm ben suya gelmedim
Elimde yüzüm yumadım
Gözlerim kör olsun Arzu'm
Bileziğini ben almadım

Emd'olsun da deli gönül
emd'olsun
Muhabbetimiz candan olsun
Niye gözüne yemin ediyon
Bilezik sende dursun

helke: bakır kova, bakraç
emdolsun: hamdolsun !
muhabbet: sevgi dolu konuşma, sohbet
yumak: yıkamak

Türkülerimizde pınar başları hep özenilecek, imrenilecek bir güzellik sergiler. Öyle ya suyun olduğu yerde hayat vardır… Çöl ortasındaki vahanın o bölgeye kazandırdığı anlam gibi, değer gibi… Yolculuklarımızda bir su başında mola veririz. Piknik sepetlerimizi bir su başında açarız, çoban suyun başına yatırır davarlarını, orada kara koyuna methiye dizer kavalıyla. Aşık, ozan o güzellik karşısında "keşke şu pınar ben olsaydım" diye hayıflanır. Ve elini atıp kulağına ya da dokunup bağlamasının tellerine "pınar başı ben olayım / Bulanırsam bulanayım / Verin sevdiğimi bana / Dilenirsem dileneyim" der durur. Bir başka aşık, pınar başının tablolara layık görüntüsünü çizer bize: "Pınar başının gülleri / Şak şak öter bülbülleri" daha da ileri giderek sevgilisini de oturtur o güzelliklerin orta yerine: "O yarin dudu dilleri / Ağam kaşların gözlerin / Seni sinemde gizlerim / On bir aydır yol gözlerim."

Anadolu'da pınar başları ya da çeşme başları sevda yellerinin estiği bir alan olarak bilinir. O çeşmelerde, o pınarlarda her zaman su akmaz. Su ile beraber şırıl şırıl sevgi, sevda, aşk da karışır denizlere. Pınarlı, çeşmeli türkülerimizde ozanın vurulduğu, yandığı güzeller oynaşırlar çeşme başlarında. Ozan gizliden gizliye sevdiği güzele işte bu pınar vasıtasıyla bildirir aşkını. Onu bir araç olarak devreye sokar. "Pınar senin ne sevdalı başın var" der derdini döker, "Pınar baştan bulanır / İner dağı dolanır / Al başımdan sevdayı / Buna can mı dayanır" der kahreder, "Çeşmeden dudu geçti / Elini yudu geçti / Beni mecnun eyleyip / Bırakıp kodu geçti" der çaresizliğini haykırır.

Helkeler kolunda suya gidiyor
Elleri gınalı bir güzel gelin
Senin derdin beni deli ediyor
Gözleri sürmeli bir güzel gelin

Basma fistan geymiş önü düğmeli
Gonuşması sallanması cilveli
İnanırım her halinden bilmeli
Senin yaprakların har güzel gelin

Aşık, ozan her zaman çekingen değildir su başında oynaşan güzellere karşı. Bazen öyle ataktır ki su içmek bahanesiyle dalar onca güzelin arasına laf atar: "Pınar başında duran gelin / Aşık boynun buran gelin / Altın tastan su ver bana / O kınalı ellerinden." Orada tatlı bir diyalog geçer, gelin cevap verir: "Pınar başında durmanam / Aşık boynun burmanam / Altın tastan su vermenem / Eğil eğil pınardan iç." Ozan gerçek yüzünü gösterir, amacını açıklar artık bu cevap üzerine: "Susu-

zum su istedim / Pınar yolunu gösterdin / Su değil benim meramım / Yüzünü görmek istedim.” Gelin biraz celallenir, der ki: “Yayla yayla göçmedin mi / Soğuk sular içmedin mi / Güzel görüp geçmedin mi / Benim ilen eğlenirsin.” Aşık bu, altta kalır mı? Hemen iltifat eder, gönlünü alır gelinin: “Yayla yayladan göçmüşüm / Soğuk sular içmişim / Güzel görüp de geçmişim / Senin gibi görmedim” der, tatlıya bağlar olayı.

Bazen de çeşmeye ya da pınara giden yola oturup, güzellerin gelip geçişini seyreder ozan. Ve onların hareketlerini suyun hareketleriyle, akışıyla bağdaştırarak betimler türküsünü. “Su gelir lüle lüle / Yar gelir güle güle” gibi, “Su gelir güldür güldür / Gel de yar beni güldür” gibi, “ Suda balık oynuyor / Canım sana kaynıyor” gibi türkülerde bu özellikleri görmek mümkün. Öte yandan bazı türkülerimizde de ozan suya giden güzelin, gelinin, kızın ya da sevgilisinin endamını, güzelliğini seyreder ve arkasından ona methiyeler dizer: “Suya giden sürmeli kız kimindir / Göğsü çapraz düğmeli kız kimindir” türküsünde, “Çeşmeler yaptırdım altın oluklu / Benim sevdiceğim sırma belikli” türküsünde ve “Suya giden allı gelin has gelin / Topukların nokta nokta bas gelin / Bu güzellik sade sana has gelin” türküsünde olduğu gibi…

Su gelir lüle lüle
Yâr gelir güle güle
Elinde ipek mendil
Terini sile sile

Su gelir kütüğünden
İçilmez köpüğünden
İpek olsam sarılsam
Kızların topuğundan

Su gelir taşa değer
Kirpikler kaşa değer
Yârdan bir name gelmiş
Azizdir başa değer

Görülüyor ki türkülerimiz arasında, baştan ayağa su kültürünü paylaşan, çeşmeyi, pınarı anlatan dizelerle örülmüş ezgilere hemen hiç rastlamıyoruz. Çeşme, su, pınar; aşığın asıl maksadını anlatmaya sadece çanak tutan bir yapıda karşımıza çıkıyor. Olsun; çeşmeler, pınarlar çok güzel hatıralara vesile oluyorlar ya, yeter… Onlar olmasalardı bu gürül gürül türkülerimizi nasıl yaratacaktık? İnsanın içine su serpen, gönüllerimizi hoş tutan, ferahlatan, kendimizi doğanın kucağında hissetmemizi sağlayan türkülerimizi nasıl dinleyecektik? “Soğuk su başında yedim kebabı” diyen türkünün yarattığı doyumsuz hazdan mahrum kalmayacak mıydık? “Baş çeşmeden sular içtim kanmadım / On yerimden kurşun yedim ölmedim” diyen türkünün ölümsüzlük duygusunu nasıl yaşayacaktık? “Soğuk su başında esvap yuyanlar / Yuyup yuyup gül dalına koyanlar” diyen türkünün onlarca yıl öncesinden getirdiği arı duru, sıcacık kültürü nasıl tanıyacaktık?

Anadolu’nun su kültürünü öğrenme yollarından biridir türkülerimiz. Onlardan öğrendik biz kuyuyu, çıkrığı, küleği… Helkeler kolunda suya nasıl gider taze gelin ondan öğrendik. Kız pınar başında nasıl testi doldurur, testini kulpuna nasıl güller kondurur hep türkülerimizde belledik. Kuyu müştemilatını “Serenler serenler yüksek serenler”de öğrendik. Sitili, bakracı, susakı türkülerimiz tanıttı bize. Kastelin çeşme olduğunu “Kuru kastel akmıyor / Yar yüzüme bakmıyor” türküsünde belledik. “Cerrevün kulpu burma / Doldur cerrevü durma” diye türkü söylerken cerrenin testi olduğunu öğrendik. “Sinekleri susuz koyan / Kız evini kızsız koyan” diyerek ağlatırken gelini, çamdan oyulmış su kabının adının sinek olduğunu belledik.

Buraya kadar çok iyi, çok iyi de; bir gerçek var ki artık ne çeşmeler üzerine, ne de pınarlar üzerine türküler yakılacak bundan sonra… Suyumuz azalıyor… Anadolu’da yüzlerce çeşme var ki suları kesildi, yolculuklarımız sırasında hepimiz şahit olmuş, görmüşüzdür çeşmelerimizin son halini. Son yüz yılda su kullanımı sekiz kat artan dünya, giderek büyüyen bir hızla su kıtlığına, su sancısına doğru yaklaşıyor. Dünyamızda daha bugünden 1.3 milyar insan içme suyundan, 1.7 milyar da temizlik suyundan mahrum.

Su gelir bulanarak
Bahçeyi dolanarak
Buna can mı dayanır
Yâr geçti sallanarak

Su gelir kütüğünden
İçilmez köpüğünden
Yılan olsam sarılsam
O yârin topuğundan

Su gelir millendirir
Çayırı çimlendirir
O yârin kaşı gözü
Dilsizi dillendirir

Havuzu dolandırma
Suyunu bulandırma
Pek de güzel değilsin
Göynümü bulandırma

Suya gider allı gelin has gelin
Topukların nokta nokta bas gelin
Bu güzellik sade sana has gelin
Bilmiyon mu benim sana yandığım
Ellerin köyünde garip kaldığım

Suya gider su testisi doldurur
Eve gelir gül benzini soldurur
İflah etmez bu dert beni öldürür
Bilmiyon mu benim sana yandığım
Ellerin köyünde garip kaldığım

NECİPOĞLU

RENT A CAR

En Kolay Araç Kiralama Noktası

www.necipoglurentacar.com

GENERAL TEVFİK SAĞLAM CADDESİ 130/C ETLİK-KEÇİÖREN/ANKARA

TEL: +90 312 326 58 06 • GSM: 0532 363 62 47 - 0533 540 84 27

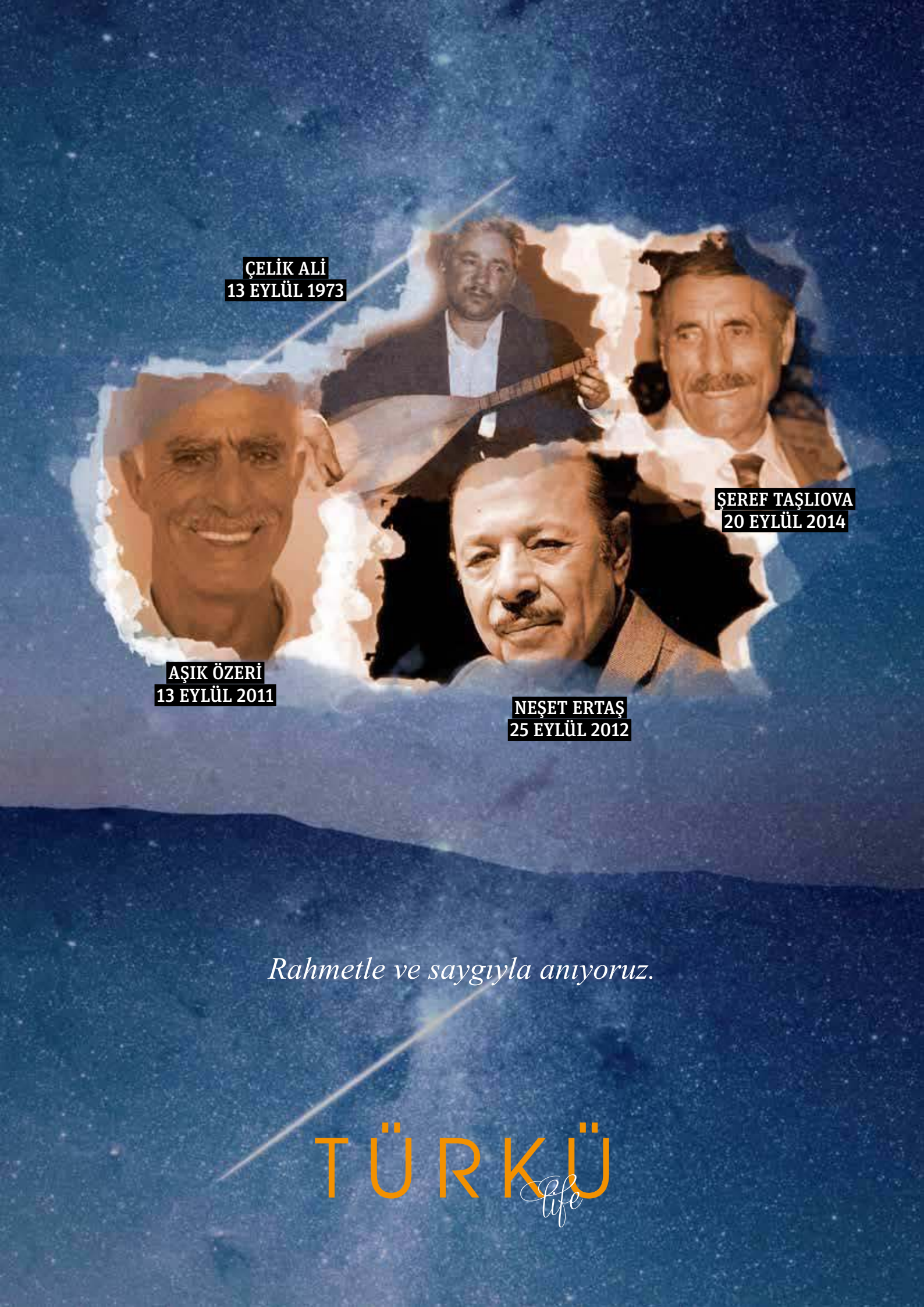

Rahmetle ve saygıyla anıyoruz.

TÜRKÜ life

BİR DERGİDEN
DAHA FAZLASI

Android Dijital Dergi
iOS Dijital Dergi
Web Dijital Dergi
Haber Sitesi
Web Radyo
Sosyal Medya Hesapları

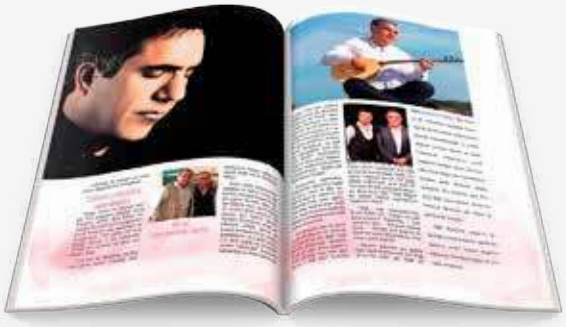

/turkulife /turkulife /turkulife /turku_life